

Šejh Musned el-Kahtani

USTRAJNOST U ISLAMU

vrijednosti i prepreke

USTRAJNOST U ISLAMU

Vrijednosti i prepreke

Naslov originala:

Istikametü ve fada'iluha ve muavvekatihü

Urednik: *Mr. Amna Hadžikadunić - Bukvić*

Autor: *Musned el-Kahtani*

Prijevod: *Mr. Jasmin Hadžikadunić*

Prof. Ahmed Bukvić

Lektor: *Isnam Taljić*

DTP: *Semir Šišić*

Dizajn: *Amir Halilović*

Štampa: *Graforad - Zenica*

Tiraž: *3000*

Autor:

Musned el-Kahtani

USTRAJNOST U ISLAMU

Vrijednosti i prepreke

Prijevod:

Mr. Jasmin Hadžikadunić

Prof. Ahmed Bukvić

Tešanj, 1429/2008.

UVOD

Hvala Allahu, Koji nam je našu vjeru usavršio i upotpunio Svoju blagodat prema nama i Koji je zadovoljan da nam islam vjera bude. Njemu se zahvaljujemo što nas je počastio islamom i imanom i uputio nas na Pravi put, jer mi doista ne bismo bili upućeni da nas On nije uputio na Pravi put. Njemu pripada svaka hvala i blagoslov onako kako On voli i sa čime je zadovoljan.

Salavat i selam upućujem Muhammedu ibn Abdullahu, njegovoj porodici, ashabima i svima koji ih slijede.

Ova kratka knjiga sažeto govori o značaju i vrijednosti ustrajnosti u islamu i zaprekama koje utiču na njeno postizanje.

Učenjaci su ranije pisali i govorili o ovoj temi na različitim mjestima u svojim knjigama i predavanjima, nakon čega je ostala potreba da se to detaljno složi i sakupi u jednu kratku risalu, što je i bio glavni razlog poticaja da to i učinim i ukažem na vrijednosti koje ona sadrži.

Uvijek je veoma važno govoriti o ustrajnosti, jer se ona u Kur'anu i hadisima spominje kao odlika i stepen bogobojažnih vjernih robova, za što bi se, ujedno, svaki vjernik i vjernica trebali potruditi da je ostvare kao dodatni stepen nakon vjerovanja u Allaha.

Nije svaki vjernik ustrajan u vjeri. Koliko je samo onih koji nisu do kraja svoga života ustrajali u imanu! I zbog toga, radi njene važnosti, ustrajnost dolazi poslije

vjerovanja u Allaha, sve dok vjernik u potpunosti sa iskrenošću ne ustraje i konačno postane kao oni koje je Allah u Svojoj Knjizi pohvalio i podstaknuo na slijeđenje njihovog puta i puta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Uzvišeni kaže:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا

“Onima koji govore: “Gospodar naš je Allah” Pa poslije ostanu pri tome...”¹

Ovaj ajet ukazuje na to da se vjernici vrednuju po stepenu i odlikama, a ta odlika je ustrajnost u vjerovanju. Isto tako, u vjerodostojnom hadisu bilježi se da je Sufjan ibn Abdullah, r.a., rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Reci mi nešto o islamu o čemu nikoga poslije tebe neću pitati”, pa mu je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao: “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj na tome”, a to znači: Ustraj u vjerovanju.

Ovo će biti polazište našega govora o ovoj temi. Također, u ovoj risali spomenut ćemo nekoliko definicija o ustrajnosti u vjeri i njenom značenju, zatim o njenim fadiletima i vrijednostima i preprekama koje utiču na njeno postizanje i ostvarenje.

Napisao:

Šejh Musnid el-Kahtani, islamski misionar
pri ministarstvu vakufa,

Saudijska Arabija

¹ Fusilet, 30.

DEFINICIJA ISTIKAMETA (USTRAJNOSTI)

Istikamet (ustrajnost) znači pridržavanje propisa islama koje se zasniva na ispravnom vjerovanju, djelu i postupanju. U današnjem vremenu prezentira se definicija (iltizam) pridržavanja koja se odnosi na ustrajnost u vjeri, dok definicija iltizama znači ustrajnost i pridržavanje toga. Stoga ne postoji razlika u suštini između ovih dviju riječi, osim što je istikamet bolja i potpunija zato što je to definicija koja je određena šerijatom, kao što ćemo, inšallah, pojasniti.

Upitao je Sufjan b. Abdullah, r.a., Allahovog Posanika, sallallahu alejhi ve sellem:

“Allahov Poslaniče, reci mi riječi o islamu o kojima poslije tebe neću nikoga upitati!” “Reci: ‘Vjerujem u Allaha’, a zatim ustraj na tome”, reče Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.¹

Takoder, Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Ustrajavajte (u Allahovoj vjeri), a blago vama ako budete ustrajni”²

¹ Muslim, 38

² *Sahihu'l-Džami*, br. 953

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ustraj da bi time svoje ophođenje prema ljudima uljepšao”.¹

Uzvišeni Allah je naredio Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da ustraje u Njegovoj vjeri, a ta naredba ujedno se odnosi i na one koji ga slijede.

Uzvišeni kaže:

فَاسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتَ وَمَنْ تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۚ إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

“Ti idi pravim putem, kao što ti je naredeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz Tebe, i objesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite.”

Kroz sljedeće definicije ćemo, inšallah, saznati šta znači istikamet u Allahovoj vjeri, nakon čega ćemo pojasniti njeno opće i potpuno značenje.

Prenosi se od Ebu Bekra es-Siddika, r.a., kad je bio upitan o riječima Uzvišenog Allaha:

إِنَّ الَّذِيْنَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا

pa je odgovorio: “To je da Allahu nikog ravnim ne smatraš”. Ovime je mislio na ustrajnost u čistom tevhidu.

Rekao je Omer, r.a.: “Ustrajnost je da ustraješ u naredbama i zabranama i da ne šaraš (na sve strane) kao što to čini lisica”.

¹ Ibn Hibban i Hakim u *Sahihu-l-Džami*, br. 951

Alija ibn Ebi Talib, r.a., rekao je: “Ustrajnost je izvršavanje obligantnih dužnosti (farzova) koje je Uzvišeni Allah naredio da se čine”.

El-Hasan, r.a., rekao je: “Ustrajnost na Allahovim naredbama znači njihovo izvršavanje koje proizlazi iz pokornosti prema Allahu i klonjenja od grijeha prema Njemu”.

Ibn Tejmijje, r.h., rekao je: “Ustrajnost se ogleda i očituje u ljubavi i robovanju Allahu i neokretanju pri tome ni lijevo, a ni desno”.

Imam Nevevi, r.h., u svome poznatom djelu “Rijadu-s-Salihin”, rekao je:

“Ustrajnost se ogleda u obaveznoj pokornosti Uzvišenom Allahu”.

Nakon ovih definicija, Ibn Kajjim, r.h., u svom djelu “Medaridžu-s-Salikin” rekao je:

“Ustrajnost je cjelokupan pojam koji obuhvata čitavu vjeru, a to je postojanost pred Allahom koja se zasniva na potpunoj iskrenosti i odanosti, koja se usko veže za riječi, djela, stanja i namjere”.

On, Allah mu se smilovao, kao da je sva navedena značenja, koja su rečena u vezi s istikametom, sakupio i iskazao u jednoj rečenici, a to je da je ustrajnost univerzalan pojam koji obuhvata svu vjeru, tj. ustrajnost u naredbama i zabranama, u izvršavanju Allahovih naređenja, u iskazivanju ljubavi u potpunom robovanju Allahu, obaveznoj pokornosti samo Njemu i klonjenju od grijeha.

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ustrajnost znači ustrajati u slijeđenju Pravog puta bez ikakvih skretanja udesno ili ulijevo”.

Ovo obuhvata sve vidove pokornosti, javne i tajne, kao i ostavljanje svakih oblika (vidova) zabrana.

Sa time je ova cjelokupna oporuka obuhvatila sve oblike vjere.¹

Šejh Abdurrahman es-Sadi, Allah mu se smilovao, rekao:

“Ustrajnost se ogleda u konstantnoj pokornosti Allahu i Njegovom Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem”²

Ova činjenica nam pojašnjava da je ustrajnost vjera koju nam je Uzvišeni Allah naredio da slijedimo i Poslanikova uputa.

I zbog toga skrećem pažnju da se za ustrajne, sa kojima se svakodnevno susrećemo u životu, neće kazati da se oni u potpunosti pridržavaju vjere, nego kažemo da je to uobičajeno pridržavanje vjere, dok je u suštini svaki pravi musliman dužan ustrajati u naredbama i zabranama koje mu je Uzvišeni Allah naredio i da bude upotpunosti pokoran. Takvom će se reći da je normalan čovjek, jer ustrajan čovjek provodi Allahove naredbe, kloni se zabrana i ustrajan je u pokornosti prema Allahu i time upotpunjuje istinsku ljubav i robovanje Allahu, dž.š.

Ali, nažalost, mi smatramo da je ustrajan u vjeri čovjek koji nešto uradi od dobrovoljnih ibadeta, a istovremeno čini svaki vid grijeha, pa i pored toga kažemo da je on normalan čovjek.

¹ *Džami' l-ulum vel Hikem*, komentar hadisa br. 21

² *Mulhaku-l-Tefsir*

Ne, Allaha mi, takav čovjek nije normalan, nego je nemaran, gubitnik, i za takvog se neće reći da je normalan (ispravan), jer je istikamet vjerovanje u Allaha i ustrajavanje u tome. Zbog toga se za onoga ko se ne pridržava Allahove vjere ne može reći da je ispravan čovjek. Uzvišeni Allah je oslovio (označio) vjeru istikametom (ustrajnošću).

Uzvišeni Allah kaže:

إِنَّهُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِلْعَالَمِينَ ﴿٢٧﴾ لِمَنْ شَاءَ مِنْكُمْ أَنْ يَسْتَقِيمَ ﴿٢٨﴾

“Kur'an je samo pouka svjetovima. Onome od vas koji hoće da je na pravom putu.”¹, znači: Ko od vas hoće da vjeruje, a istikamet je označio da je kao islam, a iman vjerovanje”.

Također, pod istikametom se smatra (podrazumijeva) i slijeđenje upute sa kojom je došao Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem

Ko odstupi od nje, nalazi se pred velikom opasnošću, jer je najbolja uputa Poslanikova, sallallahu alejhi ve sellem, uputa, zaista su novotarije najgore stvari, a svaka novina u vjeri je novotarija, a svaka novotarija je zabluda, a svaka zabluda vodi u vatru. I svako ko postupa suprotno Poslanikovoj uputi doista je u velikoj opasnosti. Jer, da bi djelo kod Uzvišenog Allaha bilo primljeno, potrebno je ispuniti dva osnovna uvjeta, a to je iskrenost i da bude u skladu sa sunnetom Allahovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

¹ Tekvir, 27.-28.

Uzvišeni Allah kaže:

وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَن سَبِيلِهِ ۚ ذَٰلِكُمْ وَصَّلَكُم بِهِ لَعَلَّكُمْ
تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾

“I doista, ovo je pravi put Moj, pa se njega držite i druge puteve ne slijedite, pa da vas odvoje od puta Njegova; eto to vam On naređuje, da biste bili bogobojazni”.¹

Ustrajnost se odnosi na Allahov put, a onoga ko skrene sa njega, svi drugi putevi odvest će u veliku opasnost time što će ga ti putevi odvesti daleko od Allahovog pravog puta, pa će zalutati i propasti.

Uzvišeni Allah je svome Poslaniku naredio da bude ustrajan u vjeri, a ta naredba ujedno se odnosi i na njegove sljedbenike.

Uzvišeni Allah kaže:

فَأَسْتَقِمَّ كَمَا أُمِرْتُ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا ۚ إِنَّهُ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾

“Ti idi pravim putem, kao što ti je naredeno, i nek tako postupe i vjernici koji su uz Tebe, i objesni ne budite, jer On dobro vidi ono što radite.”²

¹ El-En‘am, 153.

² Hud, 112.

Uzvišeni Allah naređuje Poslaniku i pravovjernim robovima da budu ustrajni i postojani na Pravom putu, bez ikakvog skretanja ulijevo ili udesno, niti da prelaze Allahove granice koje im je odredio.

“Svaka ustrajnost u onome što Allah nije naredio, nije ustrajnost. Djela treba činiti onako kako ih je Allah naredio, a prenio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem U protivnom, neće biti primljena.”

Zato Uzvišeni kaže: “Ti idi Pravim putem kako ti je naređeno”.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Svako djelo koje nije naređeno, neprihvatljivo je”.

Na osnovu ovoga, svaka novotarija u vjeri je dalalet (zabluda), a svaka zabluda vodi u vatru.

Ibn Abbas, r.a., rekao je: “Od ovoga ajeta, nijedan teži ajet nije objavljen Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem.”

Zbog toga je rekao: “Osjedile su me sura Hud i njoj slične”.^{1 2}

¹ To su El-Vakia, Amme jetesaelun i Izeš-Šemsu kuvviret; op.prev.

² Pogledaj *Tefsir* El-Begavi; Kurtubi; *Sahihu-l-Džami*, br. 3.720

VAŽNE NAPOMENE

Prva: Ustrajnost na kojoj insistira Uzvišeni Allah odnosi se na ustrajnost u iskrenim namjerama i riječima i djelima

Svaki vjernik dužan je truditi se da ustraje kako u srčanim tako i u vanjskim djelima, a ne da za cilj uzme sebi obavezu ustrajnosti u vanjštini. Kako je naredio da se čine djela organima, kao što su namaz, post, hadž i druga djela, isto tako je Uzvišeni Allah stavio u obligantnu dužnost vjerniku (propisao) da se kloni svega što je On zabranio (što je zabranjeno) da se čini riječima i svih vanjskih djela.

Isto tako je dužan biti ustrajan u srčanim djelima (i pokoran), što mu je Allah naredio u pogledu srčanih djela, a ne da svoju pokornost ispoljava samo pred ljudima, nego se treba pobrinuti da mu srce bude ispravno u pogledu činjenja dobrih djela, jer je srce glavno ishodište čovjekovih djela na koje gleda Uzvišeni Allah.

Uzvišeni Allah kaže:

يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا مَنْ آتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ

سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾

“Na Dan kad neće nikakvo blago, a ni sinovi od koristi biti, samo će onaj koji Allahu čista srca dođe spašen biti”¹, tj. da bude čist od prljavštine loših djela i širka.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Zaista Allah ne gleda u vaša tijela, niti u vaše likove, nego gleda u vaša srca i vaša djela”.²

Ibn Kajjim, r.h., rekao je: “Postoji veza između unutrašnjosti i vanjštine čovjeka i nedostatak jednoga od njih negativno utiče na drugo. Nedostatak u vanjskim djelima prouzrokuje nedostatak u imanu čije je mjesto srce.”

Imam Gazali, Allah mu se smilovao, veli: “Čudno je za onog koji se posvetio svome izvanjskom uljepšavanju (što biva vidljivo, pa ga čisti i ukrašava što više može da ne bi ljudi primijetili taj njegov nedostatak ili mahanu, a ne mari za srcem, čije mjesto Uzvišeni Allah gleda.”

Et-Tufi, Allah mu se smilovao, rekao je: “Ustrajnost se ogleda u provođenju (primjenjivanju) svake naredbe i klonjenja svake zabrane, a to spada u djela srca i djela organa, što je ujedno od imana, islama i ihsana.”³

Ibn Redžeb, Allah mu se smilovao, rekao je: “Osnova ustrajnosti je ustrajnost srca na tevhidu. Kad srce ustraje u spoznaji Allaha, strahu od Njega, veličanju, slavljenju, ljubavi, želji, nadi, dovi i oslanjanju na Njega i zanemari sve ostalo, svi njegovi dijelovi organa ustrajat će u

¹ Eš-Šuara, 88.-89.

² Muslim

³ *Komentar 40 hadisa*, En-Nevevi, hadīs br.21

pokornosti Njemu, jer je srce vladar ostalim organima, a oni su njegova vojska. Zato, ako ustraje vladar, ustrajat će i njegova vojska i podanici.”

Kad je Allahov Poslanik naredio ustrajnost, preporučio mu je čuvanje jezika, jer jezik najbolje oličava ustrajnost srca u vjeri zato što je on glasnogovornik srca.

U Ahmedovom Musnedu bilježi se od Enesa, r.a., da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Vjerovanje čovjeku neće biti ispravno sve dok mu srce ne bude ustrajno u vjeri, a neće mu srce ustrajati dok mu jezik ne ustraje”.¹

Nakon ovoga dolazimo do saznanja da se ustrajnost koju nam je Uzvišeni Allah naredio odnosi na unutrašnju i vanjsku ustrajnost, a to je islam koji je došao da očisti srce i vanjštinu roba.

Druga napomena: Ustrajnost pri ispunjavanju obaveza prema Allahu i prema ljudima

Naprimjer, pojedini ljudi trude se ustrajati u ispunjavanju dužnosti i obaveza prema Allahu, nastojeći time da im ibadeti budu potpuniji i ispravniji, a na takav način se trude da ih očuvaju. A kad je u pitanju ophođenje prema drugima, primijetit ćeš velike nedostatke i greške koje im poništavaju sva ta njihova djela. Utječemo se Allahu od toga. A poznato nam je koliko samo važnost islam pridaje lijepom ophođenju prema drugima.

¹ Ahmed, 1.275; *Komentar 40 hadisa*, En-Nevevi, hadīs br. 21

Ustrajnost o kojoj govorimo odnosi se na ustrajnost pri ispunjavanju obaveza koje nam je Allah naredio, a to je: Da Njemu nikoga ravnim ne smatramo, da svoje ibadete na najbolji način upotpunjavamo, ustrajnost u lijepom ophođenju prema ljudima, da bi lijepim ophođenjem u životu na najbolji način prakticirali vjeru.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, isto je oporučio Ebi Muazu i Ebi Zerru, r. anhumu, rekavši:

“Boj se Allaha gdje god bio, a poslije lošeg djela uradi dobro, čime ćeš izbrisati loše djelo, i lijepo se prema ljudima ophodi”¹

Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: “Boj se Allaha gdje god bio, a poslije lošeg djela uradi dobro, čime ćeš izbrisati loše djelo”, odnose se na ispunjavanje obaveza roba prema Allahu, a riječi: “Ilijepo se prema ljudima ophodi” odnose se na ispunjavanje obaveza prema ljudima.

Upitan je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, o ženi koja je umrla za vrijeme njegovoga života:

“Allahov Poslaniče, umrla je ta i ta žena. Danju bi postila, a noći u ibadetu bi provodila, i dijelila bi sadaku, a pored toga bi uznemiravala svoje komšije. Šta je sa njom?”

“Nema dobra u tome, ona je u Džehennemu.”²

Subhanallah! Zašto?

¹ Ahmed i Tirmizi, br.1987

² Ahmed, Ibn Hibban; *Silsiletu-s-Sahiha*, br. 190

To je zato što je uznemiravala komšije. Bila je ustrajna u svojim ibadetima, ali ne i u lijepom ophođenju prema drugima. Utječemo se Allahu od lošeg završetka.

Također, vidjet ćeš pojedine koji su zatajili u ibadetu dok istovremeno govore: “Važnije od svega je lijepo se ophoditi prema ljudima”.

Uistinu, u najgoru kategoriju ljudi ubrajaju se oni koji se ružno ophode prema svome Gospodaru. Kako se može zamisliti da se čovjek lijepo ophodi prema ljudima dok se istovremeno ružno ophodi prema svome Gospodaru, Koji ga je stvorio i opskrbio?

Takav nije zahvalan Allahu, niti mu robuje na način koji se traži od njega, ne provodi Njegove naredbe i istovremeno krši Njegove zabrane.

Neshvatljivo je da ovako nešto može proizići iz duše istinskog vjernika, koji stalno čezne za onim što se nalazi samo kod njegova Gospodara.

Ovo je bila i karakteristika mušrika Arapa u džahilijetsko doba koji su činili dobra djela da bi time istakli svoju plemenitost, hrabrost, ljubaznost i druge vrline, pri čemu nisu priželjkivali da postignu Allahovo zadovoljstvo, i niko od njih nebi rekao: “Gospodaru moj, oprosti mi grijeha na Dan kad će se račun polagati”.

Time su željeli steći ugled, slavu i položaj među ljudima da bi ih po dobru spominjali. To im ionako nimalo neće koristiti. Allah im je omogućio da postignu ono za čime su i žudili na ovom svijetu, dok na ahiretu imati od toga neće nikakve koristi. Utječemo se Allahu od toga.

Treća napomena: Ustrajnost podrazumijeva čvrstinu, postojanost i stabilnost

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Svi sinovi Ademovi su grijешni, a najbolji su oni koji se kaju za svoje grijehе”¹

Kad govorimo o ustrajnosti, time želimo postići više stepene upotpunjenosti. Ponekad se dogodi da čovjek i postigne ponešto od toga, a ako nastavi biti uporan, nema nikakve sumnje da će uspeti na velike stepene ustrajnosti. I sve što je bolje bude upotpunjavao, time će i spoznavati njenu vrijednost i odlike, koje ćemo, ako Bog da, i spomenuti.

Uzvišeni Allah kaže:

فَاسْتَغْفِرُوا إِلَيْهِ وَاسْتَغْفِرُوهُ ۖ

„Zato se Njemu iskreno upravite, i od Njega tražite oprost“.²

Uzvišeni Allah nam naređuje da budemo Njemu predani i da od Njega tražimo oprost za počinjene grijehе. Uzvišeni Allah zna da se, ma koliko se rob trudio da ustraje, mora dogoditi neki nedostatak ili manjkavost pri izvršavanju naredbi i ostavljanju zabrana.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Budite ustrajni, a to nećete moći (u potpunosti) postići”³

¹ Ahmed, Tirmizi, u *Sahihu-l-Džamii*, br. 4.515

² Fusilet, 6.

³ Ahmed; Hakim, *Sahihu-l-Džami*, br. 952

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, pojasnio je da ljudi ne mogu postići potpunu ustrajnost u Allahovoj vjeri, ali je ipak rekao: “Nastojte uvijek biti na Istini i umjereni”.¹

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Ja jamčim kod Allaha da ući će u Džennet svako ko je svjedočio iskreno iz srca da nema boga osim Allaha, a zatim istinski ustraje na tome”.²

Svaki čovjek treba se što više potruditi da se približi ustrajnosti onoliko koliko je u stanju kako bi ostvario željeni cilj i moliti Allaha za pomoć u tome i nadati se nagradi.

Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ﴿٢٢٠﴾

“One koji se budu radi Nas borili, Mi ćemo, sigurno, uputiti putevima koji Nama vode”.

Allah je obećao uspjeh, pomoć i uputu svakome ko se iskreno bude borio i trudio radi Njega. A ko je iskren prema Allahu, taj će i postići svako dobro.

¹ Muttefekun alejhi

² Ahmed, 4/16; Ibn Hibban, 1/444; sened mu je vjerodostojan po Buharijinim uslovima

VRIJEDNOSTI I ODLIKE USTRAJNOSTI U ISLAMU

Prva vrijednost: *Za njih straha nema*

Uzvišeni Allah kaže:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا
هُمْ تَحْزَنُونَ ﴿١﴾ أُولَٰئِكَ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءً بِمَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

“Oni koji govore: 'Naš Gospodar je Allah' i ustraju na Pravom putu, za njih straha nema, i ni za čim nek ne tuguju; oni će stanovnici Dženneta biti, u Njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili”¹

Ovo je Allahovo obećanje koje On doista neće iznevjeriti i radosna vijest ustrajnika.

“Za njih straha nema”; učenjaci kažu: Za njih straha nema na ovome svijetu, a i na ahiretu. Ko ustraje u Allahovoj vjeri, bit će sačuvan od svih dunjalučkih i ahiretskih nedaća i iskušenja.

¹ El-Ahkaf, 13.-14.

Obično ljudi na ovom svijetu žive u strahu i neizvjesnosti, dok se ustrajni i nepokolebljivi rob u Allahovoj vjeri osjeća sigurnim i zaštićenim. Kako i ne bi kad je njegovo srce ispunila ljubav prema Allahu, Njegovo veličanje, lijepo mišljenje o Njemu, oslanjanje i pouzdanje u Njega, subhaneh, i radost ostvarenju obećanih blagodati koje je Uzvišeni pripremio iskrenim i pokornim robovima. On se ne plaši onoga što ljude inače zastrašuje u životu, kao što su bolest, siromaštvo ili strah od neprijatelja, ni briga, a ni tuga, niti bilo šta drugo na ovom svijetu. Isto tako, i na ahiretu siguran će biti od svega što će u ljudima strah buditi.

Uzvišeni kaže:

لَا تَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَفَّنُهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٣﴾

“Neće ih brinuti najveći užas, nego će ih meleki dočekati: ‘Evo ovo je vaš dan, vama obećan’”.¹

Dakle, ovo je Allahovo obećanje, a doista Allah ne krši Svoje obećanje. Blagodati i svako dobro od Milostivog i Samilosnog pripadaju svakome ko ustraje u vjeri.

¹ El-Enbija, 103.

Druga vrijednost: Stanovnici Dženneta

Među fadiletima ustrajnosti je ono što je spomenuto u predhodnom ajetu, a to je:

أُولَٰئِكَ “ أَصْحَابُ الْجَنَّةِ خَالِدِينَ فِيهَا جَزَاءٌ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾

“Oni će stanovnici dženneta biti, i u Njemu će vječno boraviti, i to će im biti nagrada za ono što su radili.”¹

Ovo je Allahovo obećanje ustrajnicima koji kažu: “Naš Gospodar je Allah”, pa poslije ustraju na tome. “Stanovnici će Dženneta će biti”.

Uzvišeni kaže:

تِلْكَ الْجَنَّةُ الَّتِي نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَنْ كَانَ تَقِيًّا ﴿١٥﴾

“Dat ćemo da takav Džennet naslijedi onaj od robova Naših koji se bude grijeha klonio”²

I Uzvišeni kaže:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٦﴾ ۝ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلَاتِهِمْ خَاشِعُونَ ﴿١٧﴾ ۝
وَالَّذِينَ هُمْ عَنْ اللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿١٨﴾ ۝ وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ ﴿١٩﴾ ۝
وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿٢٠﴾ ۝ إِلَّا عَلَىٰ أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا

¹ El-Ahkaf, 13.

² Merjem, 13.

مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَأَيُّهُمْ غَيْرُ مُلُومٍ ﴿١١﴾ فَمِنْ أَيْتَانِي وَرَاءَ ذَلِكَ
فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿١٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمْنَتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَاعُونَ
﴿١٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى صَلَوَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿١٤﴾ أُولَئِكَ هُمُ الْوَارِثُونَ
﴿١٥﴾ الَّذِينَ يَرِثُونَ الْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١٦﴾

“Ono što žele - vjernici ce postici, oni koji molitvu Svoju ponizno obavljaju, i koji ono što ih se ne tice izbjegavaju, i koji milostinju udjeljuju, i koji stidna mjesta svoja cuvaju, - osim od žena svojih ili onih koje su u posjedu njihovu, oni, doista, prijekor ne zaslužuju; - a oni koji i pored toga traže, oni u zlu sasvim pretjeruju -; i koji O povjerenim im amanetima i obavezama svojim brigu brinu, i koji molitve svoje na vrijeme obavljaju, - oni su dostojni nasljednici, koji ce džennet naslijediti, oni ce u Njemu vjечно boraviti.”¹

Vjernici koji spomenuti po ovim svojstvima su oni koji su bili ustrajni u vjeri.

Imam Abdulaziz ibn Baz, Allah mu se smilovao, rekao je:

“Sve što rob bude ustrajniji u vjeri, bit će mu olakšan ulazak u Džennet”.²

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

¹ El-Mu'minun, 1.-11.

² Kitabu-t-Tevhid, str.31

“Islam je započeo na pojedincima i vratit će se kao što je i započeo, pa blago njima”.¹

Ima nekoliko predaja u vezi ovog hadisa, a zabilježili su ih imam Ahmed i Ehli Sunneh:

“Rečeno je: ‘Allahov Poslaniče, ko su guraba (pojedinci)?’ To su oni koji red i pravdu uspostavljaju kad se ljudi iskvere čineći nered”, odgovorio je Poslanik.

U drugoj predaji se bilježi: “To su oni koji oživljavaju moj sunnet u vremenu kad ljudi odstupe od njega i zapostave ga”.

Šejh Abdullah bin Baz, Allah mu se smilovao, rekao je: “Guraba, pojedinci, to su oni koji su ustrajni u vjeri, jer sreća i Džennet pripadaju onima koji red i pravdu uspostavljaju kad se ljudi iskvere i odaju grijehu”.

Kad nastupi anarhija i prestane se činiti dobro, a zavlada zlo, oni i pored toga ostaju ustrajni u vjeri, slijedeći Istinu, robuju samo Allahu, iskreni su u svojim ibadetima i ustrajavaju u namazu, postu, davanju zekata, obavljanju hadža i ostalim propisima koje im vjera nalaže. I to su guraba”.²

¹ Muslim

² *Fetava ala nuri-l-derb*, 1/14

Treća vrijednost: *Ustrajne očekuje radost u ovom, a i budućem životu*

Uzvišeni kaže:

إِنَّ الَّذِينَ قَالُوا رَبُّنَا اللَّهُ ثُمَّ اسْتَقَمُوا تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
الْمَلَائِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَبْشِرُوا بِالْجَنَّةِ الَّتِي كُنتُمْ
تُعَدُّونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَائُكُمْ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ
وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهَى أَنْفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾

“Doista, onima koji govore: ‘Gospodar naš je Allah’, pa poslije budu ustrajni, silaze meleki i govore: ‘Ne bojte se i ne žalostite se, i radujte se Džennetu koji vam je obećan. Mi smo zaštitnici vaši na ovome svijetu, a i na onom; u njemu ćete imati sve što duše vaše zažele, i što god zatražite imat ćete...’”¹ (i do kraja ajeta).

Ovo je Allahovo obećanje koje u sebi sadrži radosnu vijest, počast, zaštitu i zagovorništvo upućeno ustrajnim robovima, i ne postoji ništa vrednije od toga.

Postavlja se pitanje: Kome?

Onima koji kažu: “Naš Gospodar je Allah”, pa poslije budu ustrajni.

Kakva ih nagrada sljedeće?

¹ Fusilet, 30.-31.

Meleki im silaze i govore: “Ne bojte se”, tj. onoga što vas ubuduće čeka. “I ne žalostite se”, tj. za onim što ste ostavili iza sebe. “I radujte se”, tj. onome što vam je Uzvišeni obećao.

Meleki im silaze u smrtnom času, pri oživljenju iz kaburova, za vrijeme polaganja računa, i kod njih će se zadržati sve dok ne uđu u Džennet. Tek tada im nagrada sljedeće zato što su ustrajali u Allahovoj vjeri i što su radili ono što im je Allah propisao da rade na dunjaluku. Zato će i On sačuvati i postojanom riječju učvrstiti.

Takoder, meleki će ih prepoznati po njihovoj pokornosti i brojnosti ibadeta, po ustrajnosti i za vrijeme prelaska sa ovoga svijeta i čuvat će ih i predvoditi kad se bude prelazilo preko Sirat-ćuprije, sve dok ih ne uvedu u Džennet.

Blago se ustrajnim robovima, kakva ih samo radosna vijest čeka u susretu sa strahotama Sudnjeg dana, u tim teškim i strašnim trenucima u kojima će biti sačuvan samo onaj koga Uzvišeni Allah učini postojanim i čvrstim!

Uzvišeni kaže:

يُثَبِّتُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا بِالْقَوْلِ الثَّابِتِ فِي الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
وَفِي الْآخِرَةِ

“Allah će vjernike postojanom riječju učvrstiti i na ovom i na onom svijetu”¹

¹ Ibrahim, 27.

Uzvišeni kaže:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾

“I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticienici!” Oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali, “za njih su dobre vijesti i na ovom i na onom svijetu. Allahove riječi niko ne može izmijeniti - to će zaista veliki uspjeh biti”.¹

Radost koju osjećaju ustrajni na ovom svijetu u tome je što će time postizati svaki uspjeh u poslu i biti zaštićeni od svakog zla, a, pored toga, imat će lijep prijem kod ljudi.

Prvu lijepu vijest primit će kad budu na samrti, kao što smo ranije spomenuli, druga je u kaburu, kad budu ispitivani, i na Dan proživljenja.

Uzvišeni kaže:

لَا تَحْزَنُهُمُ الْفَزَعُ الْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّيْنَهُمُ الْمَلَائِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمْ
الَّذِي كُنْتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٥﴾

¹ Junus, 62.-64.

“Neće ih brinuti najveći užas, nego će ih meleki dočekati: ‘Evo, ovo je vaš dan, vama obećan’”¹

Uzvišeni kaže:

يَوْمَ تَرَى الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ يَسْعَى نُورُهُمْ بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَبِأَيْمَانِهِمْ يُبَشِّرُكُمُ الْيَوْمَ جَنَّاتٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ
فِيهَا ذَلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٢﴾

“Na Dan Kada budeš vidio Kako se pred vjernicima i vjernicama, i s desne strane njihove, svjetlo njihovo bude kretalo: “Blago vama danas: džennetske bašce kroz koje teku rijeke u kojima cete vjечно boraviti - to je veliki uspjeh!”²

¹ El-Enbija, 103.

² El-Hadid, 12.

Četvrta vrijednost ustrajnosti: Živjet će lijepim životom u istinskoj i potpunoj sreći

Fadilet ustrajnosti je i to što će ustrajni vjernici imati lijep, ugodan i sretan život.

Uzvišeni kaže:

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ أُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنُحْيِيَنَّهٗ حَيٰوةً طَيِّبَةً ۖ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا
كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿٤٧﴾

“Onome Ko čini dobro, bio muškarac ili žena, a vjernik je, mi ćemo dati da proživi lijep život i, doista, ćemo ih nagraditi boljom nagradom nego što su zaslužili.”¹

Uzvišeni Allah im obećava i garantira da će imati lijep i ugodan život, koji obuhvata svaki vid ljepote i smirenosti na ovom svijetu u pogledu nafake, istinske prave sreće; duše će osjećati prostranu smirenost i neće se obazirati na ono što im pokušava unijeti nemir.

Svaki vjernik ne radi dobro djelo i nije svako djelo dobro djelo. Samo je vjernik koji radi dobra djela ustrajan i postojan u Allahovoj vjeri. To je onaj koji čini djela shodno uslovima koji su postavljeni i određeni da bi bila primljena, od kojih su iskrenost, i u skladu sa Poslanikovim, sallallahu alejhi ve sellem, sunnetom.

¹ En-Nahl, 97.

Samo takav se raduje Allahovom obećanju da će mu On omogućiti da živi lijepim životom na ovom svijetu, a na ahiretu ga čeka najljepša nagrada za ono što je uradio.

Uzvišeni kaže:

فَمَنْ أَتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَى ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ
عَنْ ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ
أَعْمَى ﴿١٢٤﴾

“...Onaj Ko bude slijedio uputu moju neće zalutati i neće nesrećan biti. A onaj Ko okrene glavu od knjige moje, taj će teškim životom živjeti i na Sudnjem danu ćemo ga slijepim oživjeti.”¹

Mufessiri kažu da neće zalutati na dunjaluku i neće biti nesretni na ahiretu.

“Ko se okrene od Upute Moje”, podrazumijeva da će, ko suprotno postupa od Njegove naredbe, koju je On objavio Svome Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i zapostavi je, a prihvati nešto drugo kao uputu, teškim životom živjeti na dunjaluku, jer neće biti smiren i širokogrudan. Prsa će mu biti stiješnjena u njegovoj zabludi, jer njegovo srce neće imati čvrsto uvjerenje i uputu, iako mu njegova vanjština to ne ispoljavala bez obzira na njegovu odjeću, hranu i to u kakvoj kući živio. U svome srcu stalno će osjećati nemir, zbunjenost i kolebljivost i stalno će živjeti u tjeskobi.²

¹ Ta-ha, 123.-124.

² Tefsir, Abdurrahman es-S‘adi, r.h.

Uzvišeni kaže:

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبَىٰ لَهُمْ وَحُسْنُ

مَقَابِ ﴿٢٩﴾

“Onima koji vjeruju i čine dobra, blago njima, njih čeka divno prebivalište”.¹

Mufessiri kažu da će na dunjaluku osjećati radost i zadovoljstvo.

Čeka ih smirenost i živjet će sretni, a na ahiretu ih čeka divno prebivalište; živjet će u Džennetu i Njihov Gospodar će s njima biti zadovoljan.

Također, ovo nam pojašnjava i ajet:

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ ﴿١٣﴾ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي حَجِيمٍ ﴿١٤﴾

“Čestiti će sigurno u Džennet, a griješnici u Džehennem”²

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, rekao je:

“Ne treba shvatiti da se ovi ajeti odnose samo na ahiretska uživanja i patnje. To se odnosi na sva tri staništa; ovaj svijet, berzeh i ahiret. Prva skupina će uživati u blagodatima, a druga biti u patnjama. A zar ima veće blagodatni srca? I zar ima patnji osim patnji srca?

¹ Er-Ra‘d, 29.

² El-Infitar, 13.-14.

Zato je jedan vjernik, kad je bio upitan kako je osvanuo, odgovorio: “Osvanuo sam u blagostanju, a kad bi vladari i njihovi sinovi znali u kakvom blagostanju i smirenosti mi živimo, sabljama bi se borili da nam to oduzmu!”

Ovdje se misli na blagostanje, sreću, radost i smirenost koja se stiče s pokornošću Uzvišenom Allahu.¹

Peta vrijednost: *Smirenost, sigurnost i uputa*

Ustrajni će živjeti u smirenosti i sigurnosti i Uputi.

Fadilet ustrajnosti u vjeri je i to što će ustrajni živjeti u smirenosti, Uputi i potpunoj sigurnosti Milostivog i Samilosnog.

Uzvišeni kaže:

الَّذِينَ ءَامَنُوا وَلَمْ يَلْبِسُوا إِيمَانَهُمْ بِظُلْمٍ أُولَٰئِكَ لَهُمُ الْآمَنُ

وَهُمْ مُّهْتَدُونَ ﴿١٦٧﴾

“Bit će sigurni samo oni koji vjeruju i vjerovanje svoje s širkom (mnogobožtvom) ne miješaju; oni će biti na Pravom putu”.²

Imenicu “zulm” Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, protumačio je da se odnosi na širk, argumentirajući riječima Allahovog iskrenog roba

¹ *El-Dževabu-l-kafi*, str. 122

² *El-En‘am*, 82

Lukmana, kad se obratio svome sinu, kazavši mu: “O sinko moj, ne smatraj druge Allahu ravnim; mnogoboštvo je, zaista, velika nepravda”¹

Dakle, najveća nepravda je pripisati Allahu sudruga (širk).

Riječi Uzvišenog: “Oni koji vjeruju, i vjerovanje svoje s mnogoboštvom ne miješaju“, odnose se na ustrajne robove, koji svoje robovanje nisu mješali sa širkom.”²

Ostali su ustrajni na tevhidu, kao što smo već i spomenuli.

Za riječi Uzvišenog: **أُولَئِكَ لَهُمُ الْأَمْنُ** učenjaci kažu:

Živjet će u sigurnosti shodno jačini njihove ustrajnosti na ispravnom tevhidu i odricanju od grijeha koje odvođi u pridruživanje Allahu sudruga.

Pokornost je Allahova tvrđava; ko u nju uđe, bit će zaštićen od svih dunjalučkih i ahiretskih nedaća, a ko je napusti - bit će izložen raznim nesrećama koje će ga spopadati u onoj mjeri koliko je utonuo u grijeh. Nikako se neće moći osloboditi tih neprilika. Ko je bogobožan i pokoran Allahu, od svake neprijatnosti bit će zaštićen, dok je grijешnik izložen svim tim neprilikama koje mu ulivaju strah u srce.”³

¹ Lukman, 13.; hadis bilježi Buhari

² Buhari

³ *El-Dževabu-l-Kafi*, str.120

Blagodat sigurnosti je jedno od najvećih Allahovih blagodati, pa ako nestane sigurnosti - nastat će veliki nered u svim društvenim, ekonomskim i naučnim segmentima života.

Uzvišeni kaže:

فَلْيَعْبُدُوا رَبَّ هَذَا الْبَيْتِ ۖ الَّذِي أَطْعَمَهُمْ مِنْ جُوعٍ
وَأَمَّنَّهُمْ مِنْ خَوْفٍ ۖ

“Neka se oni Gospodaru Hrama ovoga klanjaju, koji ih gladne hrani i od straha brani.”¹

Uzvišeni Allah ih poučava da mu se ljudi na ovoj blagodati zahvaljuju i da Njemu samo robuju.

U hadisu se bilježi da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Ko osvane siguran na svome putu (u svome narodu), zdravog tijela, ima hrane za čitav dan, tome kao da je dano svo dunjalučko bogatstvo!”²

Riječi Uzvišenog: وَهُمْ مُهْتَدُونَ “Oni će biti na pravom putu”,

znače: Oni će biti smireni i sigurni na Sudnjem danu i upućeni na ovome svijetu u sve segmente života, živjet će najljepšim životom, njihove riječi i djela bit će usmjereni ka svemu u čemu se nalazi svako ovodunjalučko i ahiretsko dobro.

¹ Kaafirun, 3.-4.

² Tirmizi, *Sahihu-l-Džami*, br. 6.042

Upitan je Ahmed ibn Hanbel, Allah mu se smilovao, u vrijeme još dok je bio u zatvoru:

“Ako te više ne sretnemo, kome ćemo se obratiti?”

“Obratite se Abdulvehhabu el Verraku!”

Rekoše mu: “Doista, on ne posjeduje mnogo znanja”.

Potom reče Ahmed: “On je dobar i pobožan čovjek i takav poput njega je uspješan i blizu istini u donošenju fetvi”.¹

Uzvišeni Allah kaže:

وَمَنْ يُؤْمِنْ بِاللَّهِ يَهْدِ اللَّهُ قَلْبَهُ ۚ وَاللَّهُ بِكُلِّ شَيْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾

“A ko u Allaha vjeruje, On će uputiti njegovo srce, a Allah sve dobro zna”²

Uzvišeni Allah nas je obavijestio da svako ko istinski vjeruje onako kako mu je naređeno i čvrsto je uvjeren u ono što iman zahtijeva od obaveza da se ispune, biva glavni i najveći uzrok upute Allahove u svim njegovim stanjima, postupcima, riječima i djelima.³

Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ وَإِنَّ اللَّهَ لَمَعَ

الْمُحْسِنِينَ ﴿١٩﴾

¹ Uvezi šerijatskih pitanja, op. prev.

² Et-Tegabun, 11.

³ Tefsir Es-S'adi, opširnije

“One koji se budu zbog nas borili mi ćemo, sigurno, putevima koji Nama vode uputiti; a Allah je, zaista, na strani onih koji dobra djela čine!”¹

Uzvišeni Allah obećava svakome ko se bude trudio da ostane ustrajan u Njegovoj vjeri i slijedenju Poslanikovog, sallallahu alejhi ve sellem, sunneta i bude tragao za šerijatskim znanjem i drugim dobrim djelima, da će ih On uputiti najboljim i najkraćim putevima koji vode Njegovom zadovoljstvu na ovome svijetu i u Džennetu, a to će postići samo putem istinske spoznaje Njega, subhaneh, slijedenjem onoga što On naređuje i pozivanjem Njemu.

Blago se ustrajnim u zaštiti i sigurnosti u slijedenju upute Milostivog koju im On garantira na ovome, a i na budućem svijetu.

¹ El-Ankebut, 69.

Šesta vrijednost: *Allahova ljubav*

Uzvišeni kaže:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ ﴿١٥٠﴾

“...Allah, zaista, voli one koji dobra djela čine.”¹

Uzvišeni kaže:

إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ التَّوَّابِينَ وَيُحِبُّ الْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾

“...Allah voli one koji se kaju i one koji se mnogo čiste.”²

Uzvišeni kaže:

فَإِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ ﴿٧٦﴾

“...i zaista Allah vole one koji Ga se boje.”³

Uzvišeni kaže:

وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ ﴿١٤٦﴾

“...a Allah izdržljive voli.”⁴

¹ El-Bekare, 195.

² El-Bekare, 222.

³ Ali Imran, 76.

⁴ Ali Imran, 146.

Uzvišeni kaže:

إِنَّ اللَّهَ تُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴿١٥٩﴾

“...Allāh zaista voli one koji se uzdaju u Njega.”¹

Uzvišeni kaže:

إِنَّ اللَّهَ تُحِبُّ الْمُقْسِطِينَ ﴿١٦٠﴾

“... zaista Allah voli pravedne.”²

Ako dobro razmislimo o djelima i svojstvima koja Uzvišeni Allah voli, uočit ćemo da se to odnosi na ustrajne, jer oni su ti koji nastoje upotpuniti svoje ibadete i lijepo ophođenje. Oni su ti koji se mnogo kaju i time pročišćavaju svoju vanjštinu i unutrinu. Bogobojazni su i strpljivi u pokornosti prema Allahu i u odricanju od grijeha.

Isto tako, oni se najviše oslanjaju na Allaha i teže ka pravednosti u provođenju propisa i ophođenju prema drugima.

U hadisu kudsiji, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli da Uzvišeni Allah kaže:

“Moj rob mi se neprestano približava neobaveznim namazima (nafilema) sve dok ga ne zavolim”.³

Doista, oni koji najviše klanjaju neobavezne namaze, čineći time dobra djela, ustrajni su u Allahovoj vjeri.

¹ Ali Imran, 159.

² El-Maide, 42.

³ Buhari

Molimo Allaha da nas učini da budemo među onima koji ga istinski vole i koje On voli, i da nas opskrbi plodovima te ljubavi na dunjaluku, a i na ahiretu.

Sedma vrijednost: Allahova zaštita i blizina

Fadilet istikameta je i to što Allah štiti i čuva svoje ustrajne robove.

Uzvišeni kaže:

إِنَّ اللَّهَ يُدَافِعُ عَنِ الَّذِينَ ءَامَنُوا

“Allah doista štiti vjernike...”¹

Ovo je radosna vijest i Allahovo obećanje vjernicima. Allah štiti i čuva one koji su čvrsti, postojani i nepokolebljivi u svome vjerovanju, a ne one koji su se odali svakom vidu grijeha i svemu onome što prouzrokuje Njegovu srdžbu.

Uzvišeni kaže:

أَلَيْسَ اللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُ

“Zar Allah sam nije dovoljan robu Svome?...”²

Ovo se ne odnosi na svakog roba, nego na onog koji je ustrajan u Allahovoj vjeri.

¹ El-Hadž, 38.

² Ez-Zumer, 36.

U hadisu Kudsiji, bilježi se da Uzvišeni Allah kaže:

“Ko se suprotstavi Mome šticeniku, već sam mu objavio rat.”¹

Allahovi šticenici su oni o kojima On kaže:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٢٠﴾
الَّذِينَ آمَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿٢٢١﴾

“I neka se ničega ne boje i ni za čim neka ne tuguju Allahovi šticenici, oni koji budu vjerovali i koji se budu Allaha bojali.”²

Allahov je šticenik svako ko je vjernik i bogobožazan. Takav neka se raduje što ga Allah štiti i čuva od svakog ko mu nastoji zlo nanijeti. Allah je sa njim, podržava ga i pomaže i čini ga postojanim i čvrstim u Njegovim riječima, a i djelima.³

Ovo je posebno Allahovo bdijenje nad Njegovim ustrajnim robovima, kao što On, subhanehu ve teala, kaže:

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿٢٢٢﴾

“Allah je zaista na strani onih koji se Allaha boje i grijeha klone i koji dobra djela čine.”⁴

¹ Buhari

² Junus, 62.-63.

³ Pogledaj, šerh *Akidetu-t-Tahavijje*, str. 357

⁴ En-Nahl, 128.

A što se tiče općeg bdijenja, na to upućuje ajet:

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ ۚ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١٠٠﴾

“...On je s vama gdje god bili, i sve što radite Allah vidi.”¹

Uzvišeni Allah nad svim bdije i ništa Mu nije skriveno. On je sa Svojim štićenicima i dobrim bogobojaznim robovima, ma gdje oni bili.

Ustrajne u Allahovoj vjeri obuhvata Njegova pažnja, zaštita, bdijenje i podrška.²

Ujedno, ovo se odnosi i na onoga ko slijedi Poslanikovu, sallallahu alejhi ve sellem, uputu i takvog obuhvata posebno Allahovo bdijenje nad njim, a koje se spominje u ajetu:

إِذْ يَقُولُ لِصَاحِبِهِ لَا تَحْزَنْ إِنِّي اللَّهُ مَعَنَا ۖ ﴿١٠١﴾

“...Kada je on rekao drugu svome: ‘Ne brini se, Allah je s nama!’”³

Ovo su rekli Ibn Tejmiije i Ibn Kajjim, r.h.

Bilježi se u hadisi kudsiji da Uzvišeni Allah, dž.š., kaže:

“Moj rob mi se neprestano približava nafilema sve dok ga ne zavolim, a kad ga zavolim, Ja postanem njegov

¹ El-Hadid, 4.

² Pogledaj šerh *Akidetu-l-vasitije* šejha Muhammeda Saliha el-Usejmina, 1/400

³ Et-Tevba, 40.

sluh kojim čuje, njegov vid kojim vidi, njegova ruka kojom prihvata i njegova noga kojom hodi. Ako me zamoli, udovoljit ću mu, ako zatraži Moju zaštitu, zadobit će je”.¹

Blago se ustrajnom robu u Allahovoj vjeri: ne gleda, ne sluša, niti bilo šta radi osim ono što voli Allah. On je sa njim ma gdje on bio, štiti ga, čuva od svega što se nalazi ispred i iza njega, i nema sretnijeg i ljepšeg života od ovoga.

Molimo Allaha da učini da budemo ustrajni u Njegovoj vjeri, Njegovi štićenici i bogobožni robovi.

¹ Buhari

Osma vrijednost: Olakšanje pri sticanju opskrbe i postizanje berićeta u imetku i životu

Uzvišeni kaže:

وَالْوِ اسْتَقَمُوا عَلَى الطَّرِيقَةِ لَأَسْقِيَنَّهُمْ مَاءً غَدَقًا
لَنَفْتِنَهُمْ فِيهِ

“A da se pravog puta drže, mi bismo ih vodom obilnom pojili, da bismo ih time na kušnju stavili;...”¹

Uzvišeni kaže:

وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ الْقُرَىٰ ءَامَنُوا وَاتَّقَوْا لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَاتٍ مِّنَ
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ ...

“A da su stanovnici sela i gradova vjerovali i grijeha se klonili, mi bismo im blagoslove i s neba i iz Zemlje slali...”²

Ovo je Allahovo obećanje i dodjela nagrade ustrajnim robovima u Njegovoj vjeri da će bezbrižno živjeti u izobilju i blagostanju, bez ikakvih poteškoća i muka.

¹ El-Džin, 16.-17.

² El-A‘raf, 96.

To nam potvrđuju i sljedeći ajeti:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مَخْرَجًا ۖ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ... ﴿٢٥٦﴾

“...A ko se bude Allāha bojao, On će mu dati izlaz iz svake situacije, i opskrbe ga odakle se i ne nada;...”¹

Uzvišeni Allah kaže:

وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يَجْعَلْ لَهُ مِنْ أَمْرِهِ يُسْرًا ۖ ﴿٢٥٧﴾

“...A onome Ko se Allah boji, On će sve što mu treba uciniti dostupnim.”²

Postavimo pitanje: Ko se istinski boji Allaha?

Odgovaramo: Svako ko je čvrst, postojan i ustrajan u Njegovoj vjeri.

Ovu poruku upućujem svakom besposlenom, dužniku, onome ko traži zaposlenje, a i drugima. Kažem, ovo je besplatan kurs koji ti zasigurno garantira olakšicu u svim poslovima, sticanju nafake i bereketa, kako u životu, tako i u imetku. To je kurs o ustrajnosti u Allahovoj vjeri.

Stoga, ako pokušaš ostati ustrajan, čvrst, stabilan i iskren u Njegovoj vjeri, zasigurno ćeš se uvjeriti da Allah svoje obećanje neće iznevjeriti.

Isto tako, grijesi bivaju jedna od najvećih posljedica nestanka nafake i berićeta u životu i imetku.

¹ Et-Talak, 2.-3.

² Et-Talak, 4.

Uzvišeni Allah kaže:

وَمَا أَصْبَكُمْ مِّنْ مُّصِيبَةٍ فِيمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ ﴿٣٠﴾

“Kakva god vas bijeda zadesi, to je zbog grijehova koje ste zaradili...”¹

Uzvišeni Allah kaže:

ظَهَرَ الْفَسَادُ فِي الْبَرِّ وَالْبَحْرِ بِمَا كَسَبَتْ أَيْدِي النَّاسِ ... ﴿٣١﴾

“Zbog onoga što ljudi rade, pojavio se metež i na kopnu i na moru, zbog onoga što rade...”²

Prenosi se u hadisu da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Doista robu bude uskraćena nafaka radi grijeha koje poćini.”³

Ne ogleda se berićet u mnoštvu imetka, niti u dugom življenju, nego u prisustvu berićeta u njima. I berićet se postiže samo s pokornošću i ustrajnošću u Allahovoj vjeri. I, doista, ćovjeku neće koristiti njegov život, imetak, snaga, znanje i djela osim ako sve to usmjeri ka pokornosti Allahu.

A ako ne bude tako, bit će gubitnik. Utječemo se Allahu od toga.

¹ Eš-Šura, 30.

² Er-Rum, 41.

³ Ibn Mađždže, 4.022; Hakim, 1/493

Deveta: Uvećavanje sevapa i opraštanje grijeha

Uzvišeni kaže:

...وَمَنْ يَتَّقِ اللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّئَاتِهِ وَيُعْظِمْ لَهُ أَجْرًا ﴿٢٥٦﴾

“Onome ko se bude Allaha bojavao, On će preko ružnih postupaka njegovih preći i još mu veliku nagradu dati”¹

Ovaj ajet se odnosi na ustrajne robove koji svoju bogobožnost, tevhid, slijedenje sunneta na najbolji način upotpunjavaju, koji su čisti, daleko od činjenja širka, novotarija i drugih grijeha.

Posebno u vremenu kad je raširen fesad i razvrat i smanjen broj dobrih, nema sumnje da ustrajnog i strpljivog u Allahovoj vjeri slijedi velika nagrada od Allaha.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, obavijestio je da je njegova nagrada ravna nagradi pedeseterice njegovih ashaba.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Poslije vas dolaze vremena strpljivosti. Ko se bude pridržavao vjere i ustrajan bio u onome na čemu ste vi, imat će nagradu pedeseterice od vas”.

Upitaše: “Allahov Poslaniče, je li od nas ili od njih?”

“Od vas”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem.¹

¹ Et-Talak, 5.

Šejh Abdurrahman es-S'adi, r.h., rekao je:

“Ovo je glavni povod koji uzrokuje povećanje sevapa, a to je ispravno vjerovanje”.

Šejh Abdurrahman es-S'adi, r.h., rekao je:

“Uvećavanjem dobrih djela postiže se posjedovanje čvrstog uvjerenja u Allaha, Njegove savršene attribute i čvrsta volja i želja za postizanje dobrih djela.

Čisti sljedbenici sunneta i zajednice i učenjaci koji imaju savršeno znanje, koje je podrobno pojašnjeno, Allahovim svojstvima, imenima i čvrstim uvjerenjem u susret sa Allahom, njihova djela se uveliko povećavaju, što ne može zadobiti isto, a ni približno, ko nema zajedničkog učešća sa njima u ovom vjerovanju i akadi.

Također, Allah mu se smilovao, rekao je:

“Uzrok uvećavanja dobrih djela je da rob svoj din na najbolji način upotpunjava i da čuva svoje srce od svih grijeha. Na ovo ukazuju i Poslanikove, sallallahu alejhi ve sellem, riječi: ‘Kad neki od vas svoj din upotpunjava, svako njegovo dobro djelo umnogostručava se od deset, pa do sedam stotina puta.’”²

Pogledajte, Allah vas sačuvao, kako se umnogostručavaju dobra djela onome ko upotpunjava svoj tevhid i vjerovanje, svoju vjeru i ustrajnost u njoj. Molimo Allaha da nam sve to podari iz Njegove dobrote. Amin.

¹ Ahmed i Ehlu-s-Sunen; *Silsiletu-s-Sahihah*, br. 494

² *Fetava es-S'adije*, 36-37

Deseta: Allahovo bdijenje i čuvanje ustrajnog i njegovog potomstva

Uzvišeni Allah štiti i čuva ustrajnog roba u Njegovoj vjeri, čuva njegov život, imetak, porodicu, sadašnjost i budućnost od svega lošeg. U vezi s tim, prenosi se u poznatom hadisu od Ibn Abbasa, r.a., da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

“Pazi na Allaha, Allah će te čuvati; pazi na Allaha, imat ćeš Ga stalno pred sobom”.¹

Učenjaci kažu: Riječi “pazi na Allaha” znače da se pazi na Njegove granice i prava, naredbe i zabrane. Čuvanje toga postiže se zaustavljanjem kod Njegovih naredbi, zabrana i granica, tj. ne zanemarujući ono što je naredio i dozvolio, a ne radeći ono što je zabranio.

I, kakav je ishod toga? Allah će te čuvati, tvoju porodicu, djecu, imetak, sadašnjost, budućnost u tvojoj vjeri, na dunjaluku, a i na ahiretu.

U kontekstu toga, Uzvišeni Allah kaže:

وَأَمَّا الْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَامَيْنِ يَتِيمَيْنِ فِي الْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُ
كَزْزُ لَهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَالِحًا...

“A što se onog zida tiče, on je dvojice dječaka, siročadi iz grada, a pod njim je zakopano njihovo blago. Otac njihov je bio dobar čovjek”.¹

¹ Tirmizi; hadis je hasen-garib

Ibnul Kesir u svom tefsiru kaže: “Ovo je dokaz da se dobar čovjek pamti (po dobru) među potomcima i da beričet njegovog ibadeta obuhvata i njih na dunjaluku i na ahiretu tako što se zauzima za njih i što se njihov položaj uzdiže u Džennetu, i da budu radost njegova srca.

Bilježi se predaja od Ibn Abbasa, r.a., u vezi s ova dva dječaka u kojoj veli: “Spomenuta dva dječaka sačuvana su zbog dobrote i pobožnosti njihovog oca”.

Seid ibn Musejjib rekao je svome sinu: “Povećat ću svoje namaze zbog tebe nadajući se da budem uzrok tvoje zaštite”, a potom je proučio spomenuti ajet iz sure El-Kehf.

Omer ibn Abdulaziz, r.h., rekao je: “Nijedan vjernik neće umrijeti, a da mu Allah ne sačuva njegovo potomstvo” (prve i druge generacije).

Imaju se čemu radovati ustrajni robovi koji pomno čuvaju Allahove naredbe - bit će sačuvani na dunjaluku, a i na ahiretu.

¹ El-Kehf, 82.

Jedanesta: Ostvarenje tevhida i iskrenosti prema Allahu

Među fadiletima ustrajnosti je i to što je ona jedan od uzroka ostvarenja potpunog tevhida i vjerovanja i udaljenosti od širka, novotarija i zabluda.

Danas se kod većine ljudi može primijetiti da su njihovi postupci i djela prepuni širka, novotarija i drugih zabluda, smatraju da je to dozvoljeno i da je to dio vjere.

Za razliku od ovoga, ustrajni u Allahovoj vjeri spoznao je tevhid i njegove vrijednosti, širk i njegove posljedice, i zna kako se zaštititi od opasnosti koju širk nosi u sebi.

Također, upoznat je sa svim blagodatima i nagradama koje je Allah obećao iskrenim muvehidima. Isto tako, poznati su nam ajeti i hadisi koji ukazuju na vrijednost, važnost i ostvarenja tevhida, od kojih su:

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Sedamdeset hiljada mojih sljedbenika ući će u Džennet bez polaganja računa”, te dodao:

“To su oni koji ne zloslute, koji ne čaraju, koji se ne kauteniziraju i koji se oslanjaju na Svoga Gospodara”.¹

Dakle, sve navedeno upućuje ka ostvarenju tevhida.

U vjerodostojnom hadisu bilježi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao:

¹ Buhari, 10/155; Muslim, 3/88

“Najzaslužniji od vas mojim zagovorništvom (šefa'atom) na Sudnjem danu bit će onaj ko iskreno iz srca posvjedoči da nema boga osim Allaha”.¹

“Iskreno iz srca” podrazumijeva “iskreno ispovjedaње Allahove jednoće i postupanje po onome što ono zahtijeva”.

I u hadisu kudsi, Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, citira riječi Gospodara:

“O sine Ademov, kad bi mi došao s grijesima kolika je Zemlja, zatim Me susreo ne čineći Mi širk, došao bih ti s isto toliko magfireta (oprosta) kolika je i ona (Zemlja)”.²

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

“Ko umre a ne bude pripisivao Allahu druga, ući će u džennet”.³

Abdullah ibn Mubarek, Allah mu se smilovao, rekao je:

“Ponekad velikom djelu umanjuje nagradu nijjet, a ponekad malom djelu uvećava nagradu nijjet”.

Ustrajni i čvrsti robovi u vjeri većinom su ti koji ostvaruju tevhid i najudaljeniji su od pridruživanja Allahu sudruga i činjenja novotarija i ostalih grijeha koji odvođe u zabludu.

Oni su najbliži uspjehu i ostvarenju svih vrijednosti koje tevhid sadrži.

¹ Buhari

² Tirmizi, *Sahihu-l-Džami*, br. 4.338

³ Muttefekun alejhi

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1

﴿ إِنِ الْإِنْسَانُ حَقِيقٌ لَّهُوَعًا ﴾ ﴿١﴾ إِذَا مَسَّهُ الشَّرُّ جَزُوعًا ﴿٢﴾
وَأِذَا مَسَّهُ الْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٣﴾ إِلَّا الْمُصَلِّينَ ﴿٤﴾ الَّذِينَ هُمْ عَلَى
صَلَاتِهِمْ دَائِبُونَ ﴿٥﴾ وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ﴿٦﴾
لِلسَّائِلِ وَالْمَحْرُومِ ﴿٧﴾ وَالَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بَيِّمَ الَّذِينَ
وَالَّذِينَ هُمْ مِّنْ عَذَابِ رَبِّهِمْ مُّشْفِقُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ
مَأْمُونٍ ﴿٩﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا عَلَى
أَزْوَاجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿١١﴾ فَمَنِ ابْتَغَى
وَرَاءَ ذَلِكَ فَأُولَئِكَ هُمُ الْعَادُونَ ﴿١٢﴾ وَالَّذِينَ هُمْ لِأَمَسَاتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ
رَاعُونَ ﴿١٣﴾ وَالَّذِينَ هُمْ بِشَهَادَتِهِمْ قَائِمُونَ ﴿١٤﴾ وَالَّذِينَ هُمْ عَلَى
صَلَاتِهِمْ حَافِظُونَ ﴿١٥﴾ أُولَئِكَ فِي جَنَّاتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿١٦﴾

“Čovjek je, uistinu, stvoren malodušan: Kada ga nevolja snade - brižan je, a Kada mu je dobro - nepristupačan je, osim vjernika, koji molitve svoje budu na vrijeme obavljali, i oni u čijim imecima bude određen dio za onoga koji prosi i za onoga koji ne prosi, i oni koji

u onaj svijet budu vjerovali, i oni koji od kazne Gospodara svoga budu strahovali, - a od kazne Gospodara svoga niko nije siguran - i oni koji stidna mjesta svoja budu čuvali i živjeli jedino sa ženama svojim ili sa onima koje su u vlasništvu njihovu - oni, doista, prijekor ne zaslužuju, - a oni koji traže izvan toga, oni u grijeh upadaju, i oni koji povjerene im amanete budu čuvali i obaveza svoja ispunjavali, i oni koji dug svjedočenja svoga budu izvršavali, i oni koji molitve svoje budu revnosno obavljali - oni će u džennetskim bašćama biti počašćeni.”¹

Uzvišeni kaže:

وَعِبَادُ الرَّحْمَنِ الَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى الْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا
خَاطَبَهُمُ الْجَاهِلُونَ قَالُوا سَلَامًا ﴿٢٥﴾ وَالَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ
سُجَّدًا وَقِيَمًا ﴿٢٦﴾ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا اصْرِفْ عَنَّا عَذَابَ
جَهَنَّمَ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٢٧﴾ إِنَّهَا سَاءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا
﴿٢٨﴾ وَالَّذِينَ إِذَا أَنْفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ
ذَلِكَ قَوَامًا ﴿٢٩﴾ وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا
يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ^٣ وَمَنْ يَفْعَلْ
ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٣٠﴾ يُضَعَّفَ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَخُلِدَ فِيهِ

¹ Mearidž, 19.-35.

مُهَنَّا ۝ إِلَّا مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ
 يُبَدِّلُ اللَّهُ سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ ۗ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۝ وَمَنْ
 تَابَ وَعَمِلَ صَالِحًا فَإِنَّهُ يَتُوبُ إِلَى اللَّهِ مَتَابًا ۝ وَالَّذِينَ
 لَا يَشْهَدُونَ الزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا بِاللَّغْوِ مَرُّوا كِرَامًا ۝
 وَالَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا بِآيَاتِ رَبِّهِمْ لَمْ تَحِجُّوا عَلَيْهَا صُمًّا
 وَعُمْيَانًا ۝ وَالَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَاجِنَا وَذُرِّيَّاتِنَا
 قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَاجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ۝ أُولَٰئِكَ تُجَزَوْنَ
 الْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا نَحِيَّةً وَسَلَامًا ۝ خَالِدِينَ
 فِيهَا ۗ حَسَنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ۝ قُلْ مَا يَعْبُؤُا بِكُمْ رَبِّي لَوْلَا
 دُعَاؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًا ۝

“Robovi Milostivoga su oni koji po Zemlji mirno
 hodaju, a Kada ih bestidnici oslove, odgovaraju: “Mir
 vama!” I oni koji provode noci pred Gospodarom svojim
 na tlo padajuci i stojeci: I oni koji govore: “Gospodaru
 naš, poštedi nas patnje u džehennemu, jer je patnja u
 njenu, doista, propast neminovna, On je ružno
 prebivalište i boravište”;

I oni koji, Kad udjeljuju, ne rasipaju i ne škrtare, vec
 se u tome drže sredine; I oni koji se mimo Allaha drugom
 Bogu ne klanjaju, i koji, one koje je Allah zabranio, ne

ubijaju, osim Kada pravda zahtijeva, i koji ne bludnice; - a Ko to radi, iskusiće kaznu, patnja će mu na onom svijetu udvostručena biti i vječno će u njoj ponižen ostati;

Ali onima koji se pokaju i dobra djela cine, Allah će njihova rdava djela u dobra promijeniti, a Allah prašta i samilostan je; a onaj Ko se bude pokajao i dobra djela cinio, On se, uistinu, Allahu iskreno vratio;

I oni koji ne svjedoce lažno, i koji, prolazeci pored onoga što ih se ne tice, prolaze dostojanstveno;

I oni koji, Kada budu opomenuti dokazima Gospodara svoga, ni gluhi ni slijepi ne ostanu;

I oni koji govore: "Gospodaru naš, podari nam u ženama našim i djeci našoj radost i ucini da se cestiti na nas ugledaju!" - oni će biti, za ono što su trpjeli, odajama džennetskim nagrađeni i u Njima će pozdravom i blagoslovom biti susretani, u Njima će vječno ostati, a Kako su one divno prebivalište i boravište!

Reci: "Allah vam poklanja pažnju samo zbog vaše molitve, a pošto ste vi poricali, neminovno vas čeka patnja".¹

Sva navedena djela u ajetima odnose se na svojstva ustrajnih robova u Allahovoj vjeri koji prakticiraju Njegove naredbe i koji se čuvaju Njegovih zabrana.

Uzvišeni Allah svjedoči da su oni najčestitiji i najbolji robovi u društvenoj zajednici i najplemenitijeg i najpotpunijeg morala shodno ustrajnosti i sačuvani su od svega lošeg što je zahvatilo druge. Vidjet ćeš da su

¹ El-Furkan, 63.-77.

ustrajni, umjereni u dobru i u nedaćama, ne zanose se uživanjem u blagodatima, niti posustaju u neugodnostima i nedaćama. Ne plaše se siromaštva, ne žude za vodećim položajem i vođstvom.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Čudan li je primjer vjernika: u svakoj situaciji on dobija, a takvo stanje nije ni sa kim drugim nego samo sa vjernikom; ako ga zadesi kakva radost, on zahvaljuju Allahu, dž. š., što mu donosi korist, a ako ga, pak, pogodi kakvo zlo i šteta, on se strpi i postojano se drži, pa mu i to donosi nagradu od Allaha dž. š.”¹

Lijep moral je čestit ibadet koji otvara vrata svakom dobru i uzdiže roba na visoke stepene vjerovanja i ustrajnosti u vjeri.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najpotpuniji iman ima vjernik koji ima najljepši moral”.²

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ništa na Sudnjem danu na čovjekovoj vagi neće biti teže od lijepog ponašanja”.³

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Musliman lijepim moralom dostiže stepene klanjača i postača”.⁴

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najdraži rob Allahu je onaj koji ima najljepši moral”.¹

¹ Muslim

² Ahmed, Ebu Davud, *Sahihu-l-Džami*, br. 1.230

³ Tirmizi, Ebu Davud, Ibn Hibban, *Sahihu-l-Džami*, br. 134

⁴ Ebu Davud, Ibn Hibban, *Sahihu-l-Džami*, br. 1.932

Trinaesta vrijednost: Ostvarenje Allahove ljubavi i ljubavi Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Fadilet istikameta je i postizanje Allahove ljubavi putem spoznaje Njegovih lijepih imena, savršenih atributa i djela. Sve što insan bolje spozna svoga Gospodara, više će i zadobiti Allahovu ljubav, jer ostvarenje Allahove ljubavi postiže se time da nam Allah bude draži od samih nas, naših imetaka i ostalih ljudi.

Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ

“Ali, oni koji vjeruju, još više Allaha vole”²

A Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ukoliko vjerniku Allah i Njegov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, budu draži od svega što postoji, ukoliko voli čovjeka samo radi Allaha i prezire povratak u kufr nakon što ga je Allah izbavio iz njega kao što prezire da bude bačen u vatru, tada će osjetiti slast imana”.³

Mnogo je ljudi koji su zanemarili njegovo značenje, dok ćeš, sa druge strane, vidjeti ustrajne robove kako ostvaruju tu ljubav kroz spoznaju Allaha, Njegovih lijepih imena, savršenih atributa i djela.

¹ Taberani u *El-Kebiru, Sahihu-l-Džami*, br. 177

² El-Bekare, 165.

³ Ebu Davud, 4.681

I vidjet ćeš kako ta ljubav postaje jača u njihovim srcima putem podređenosti, pokornosti i poniznosti pred Uzvišenim Allahom, i putem svega čime rob inače uspostavlja vezu sa Allahom.

Obratimo pažnju na predaju u kojoj se bilježi:

Jedan od ensarija je, kao imam, klanjao u džamiji Kuba, pa bi, svaki put kad bi htio proučiti neko poglavlje, proučio: “Ku'l-huvallahu ehad“. Tako je radio na svakom rekatu. Oni koji su klanjali za njim, upitaše ga:

“Zašto stalno učiš ovu suru?”

“Ovo je sura Milostivog; volim je učiti zato što ona govori o Allahu”, odgovori im on.

Pogledajte ovog ensariju kako je razmišljao o njenom uzvišenom značenju. Ona govori o Allahovim imenima i atributima. Zbog toga mu je bila najdraža i najviše ju je volio učiti.

Šta je o njemu Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao, kad su ga o ovome obavijestili? Rekao je:

“Prenesite mu da ga je Allah zavolio kao što on voli tu suru”.

U drugoj predaji stoji:

“Obavijestite ga da će ga njegova ljubav prema njoj uvesti u Džennet”.¹

Subhanallah! Kakve li razlike između onog koji uči ovu suru zato što je kratka i ne razmišlja o njenom značenju i onoga koji je uči i o njoj razmišlja i voli je zato što govori o Milostivom i Samilosnom?!

¹ Buhari i Muslim

Također, vidjet ćeš kako ustrajni Allahovi robovi dobro poznaju Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem Upoznali su ga kroz njegov život, riječi i djela, a to im uvećava ljubav u njihovim srcima. Kao što je poznato, ljubav prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, ostvaruje se putem pokornosti prema njemu. I svakom vjerniku i vjernici treba da mu Allah i Njegov Poslanik budu draži od samog sebe i od svega drugog, kao što se prenosi u vjerodostojnom hadisu u kom Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže:

“Nije vjernik niko od vas sve dok mu ja ne budem draži od svega, čak i od njegovog djeteta, oca i svih ljudi”.¹

Ovo se ne može drukčije ostvariti osim s potpunom spoznajom Poslanikovih stanja, riječi, djela, vijesti o njemu, njegovog morala i vrlina i fadileta, spoznajom njegovih prednosti u odnosu na njegov ummet, jer je on uzrok našeg uspjeha i ulaska u Džennet, spoznajom njegovoga statusa u odnosu na ostale vjerovjesnike i ostalih odlika kojim ga je počastio Allah.

Naša ljubav prema Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, dobrovoljna je ljubav koja se zasniva na spoznaji svega spomenutog. Ta ljubav nije ista kao što je ona koju ispoljavamo prema sebi. Poslanik u svakom pogledu zaslužuje da ga volimo više nego sami sebe, jer je on uzrok sticanja svakog dobra i uzrok otklanjanja svakog zla na dunjaluku i na ahiretu. A duša je, inače, sklona zlu, osim one kojoj se smiluje moj Gospodar.²

¹ Muttefekun alejhi

² Pogledaj, *Fethu-l-Bari*, 1/59

A ovo može posjedovati samo ustrajni u Allahovoj vjeri. Druge ćeš vidjeti kako uopće nisu takoreći ništa spoznali u vezi s Poslanikom, sallallahu alejhi ve sellem, već, kad bi mu govorio o načinima postizanja te ljubavi, možda mu čak to sve biva nepoznato.

A to je opasno, neka nam je Allah na pomoći.

Kad je Omer, r.a., rekao Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem: “Poslaniče, draži si mi od svega osim mene samog”.

“Ne, tako mi Onoga u Čijoj je ruci moj život, sve dok ti ne budem draži od samog tebe.”

Zatim reče Omer, r.a.: “Sad si mi draži i od mene samog”.

“Sad je u redu, Omere”, reče Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem ¹

¹ Buhari, 11/523

Četrnaesta vrijednost: Uzdižanje stepena, primanje dobrih djela i uslišavanje dove

Fadilet je i to da sve što je rob ustrajni u vjeri to mu istovremeno uzdiže stepen kod Allaha, njegova dobra djela i dove bivaju primljene. Ustrajni robovi su najiskreniji prema Allahu i u slijeđenju Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a to je, kao što nam je poznato, i uvjet da bi djelo bilo primljeno, tj. da bude urađeno iskreno u ime Allaha i da je u skladu sa sunnetom Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem

Ovo većinom biva kod ustrajnih, kao što smo već ranije spomenuli i da je ustrajnost najveći uzrok ostvarenja tevhida, i slijeđenja Poslanika i postizanja ljubavi prema njemu.

Uzvišeni kaže:

إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ اللَّهُ مِنَ الْمُتَّقِينَ ﴿٢٧﴾

“Allah prima samo od onih koji su dobri”¹

Ne primaju se djela svakoga roba koji robuje ili ako čini dobra djela. Uzvišeni Allah prima djela bogobožasnih i ustrajnih, čija su djela iskrena i isključivo urađena radi Njegova zadovoljstva.

Fadileta ustrajnosti je da ustrajnost uzrokuje primanje dove. Svako ko upućuje dovu priželjkuje da njegova dova bude uslišana, ali bude li svačija dova primljena?

¹ El-Maide, 27.

Ne, samo biva primljena dova dobrih ustrajnih robova, koji su proveli u djelo sve uvjete koje ona zahtijeva.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kad čovjek umre, prekidaju se njegova djela, osim u tri slučaja: trajna sadaka, znanje kojim se (iza njega) koristi i dobro odgojeno dijete koje mu čini dovu”.

U drugom hadisu bilježi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, spomenuo je čovjeka koji je dugo putovao raščupane i prašnjave kose, ruku ispruženih prema nebu i s riječima:

“Gospodaru, Gospodaru!”, hrani se haramom i piće mu je haram, njegova odjeća je haram, othranjen je haramom, pa kako da mu se usliši!”¹

Ovo upućuje da će dova pobožnog i ustrajnog roba u Allahovoj vjeri biti uslišena jer njegova dova nije kao dova drugih ljudi. Svaki od nas ko želi da mu dova bude primljena, neka se potruži da bude ustrajan i da upotpuni i ispuni njene uslove i adabe.

¹ Muslim, 1.015

Petnaesta vrijednost: *Samoobračun*

Fadilet ustrajnosti je i to da ustrajni rob stalno sa sobom sviđa obračun nakon kojeg svoje srce priprema za susret sa Allahom, a vidjet ćeš mnogo ljudi koji misle kao da nikad neće umrijeti i kao da nikad neće biti pitani za svoja djela. Takvi niti se pripremaju, niti kontroliraju svoje postupke i djela.

Nije takav koji je ustrajan u Allahovoj vjeri. On je spoznao da će jednog dana polagati račun i da će njegova djela biti vagana. Spoznao je i uzvjerovao u postojanje Sirat-ćuprije, Džennet, Džehennem. On stalno razmišlja o tome, kontrolira svoja djela i priprema se za lijep susret sa svojim Gospodarom. Stalno razmišlja o smrti i podsjeća se da je ona blizu. Kad omrkne ne očekuje da će se probuditi, a kad osvane ne misli da će dočekati noć. Tako da se to pozitivno odražava na njegov život, djela i ophođenje prema drugima i na takav način biva sačuvan i udaljen od grijeha.

Uzvišeni Allah nam naređuje da stalno budemo u pripravnosti, da analiziramo svoja djela i da dobro sagledamo šta smo za sutra pripremili.

Uzvišeni kaže:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرَ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ

“O vjernici, Allaha se bojte, i neka svaki čovjek gleda šta je za sutra pripremio...”¹

¹ El-Hašr, 18.

Uzvišeni ovim ajetom naređuje robu da pogleda šta je za sutra pripremio, a to podrazumijeva samoobračun, da se sam u tome obračuna i da dobro pogleda je li dobro ono što je pripremio za susret s Uzvišenim Allahom ili nije.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Budi na dunjaluku kao da si stranac ili prolaznik”.¹

A Abdullah ibn Omer, r.a., govorio je: “Kad zanoćiš, nemoj očekivati jutro, a kad osvaneš, nemoj očekivati noći, iskoristi zdravlje prije bolesti i iskoristi život prije smrti”.²

Abdullah ibn Mes‘ud, r.a., rekao je: “Vjernik gleda u svoje grijehе kao da su poput velikog brda i strahuje da se ne sruče na njega”.

Ustrajan rob stalno sviđa obračun sa sobom i priprema se za susret sa Allahom i ne zaboravlja Dan proživljenja i strahote koje će se, bez sumnje, dogoditi. Utječemo se Allahu od nemara.

¹ Buhari

² Buhari

Šesnaesta vrijednost: *Podučavanje vjeri i traženje znanja i njegovo ispravno razumijevanje*

Fadilet ustrajnosti je i to što ustrajnost prouzrokuje težnju za sticanjem vjerskog znanja i podučavanje njegovim propisima. Čovjek koji je ustrajan i privržen vjeri prvo sa čime počinje jest traženje znanja kako bi mogao raspoznavati šta je dozvoljeno, a šta je zabranjeno. On nastoji svoje vjersko znanje proširiti i usavršiti, što bolje shvatiti i primijeniti ibadete, propise i dužnosti, kao što su izvršavanje obaveza i dužnosti prema roditeljima i djeci, bračnom pravu, o pravima uleme i pretpostavljenima, pravima prema muslimanima i nemuslimanima, za šta većina ljudi misli da je to tradicija ili običaj.

Rekao je jedan od onih kome je Allah podario uputu i ustrajnost u vjeri:

“Allaha mi, ne znam samo kako sam se abdestio, klanjao i postio, kako sam obavljao hadž i umru bez poznavanja propisa. Postupao sam onako kao što rade obični ljudi!”

Uzvišeni kaže:

يَرْفَعُ اللَّهُ الَّذِينَ ءَامَنُوا مِنْكُمْ وَالَّذِينَ أُوتُوا الْعِلْمَ دَرَجَاتٍ ﴿١١﴾

“I Allah će na visoke stepene uzdignuti one koji među vama koji vjeruju i kojima je dato znanje”¹

¹ El-Mudžadele, 11.

Allah će učene nagraditi i na ovom i na budućem svijetu.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Kome Allah želi dobro, poduči ga i uputi ka spoznaji vjere”.¹

U drugoj predaji se bilježi: “Ko krene putem na kome traži nauku, Allah će mu njime olakšati put u Džennet”.²

Ko god krene putem na kome se stiče znanje, bez obzira bilo to čitanjem knjige ili prisustvovanjem predavanjima, odlaskom u džamiju, institut, slušanjem kasete i drugim načinima sticanja znanja, Allah će mu olakšati put u Džennet, čak i ako ne bude učen ili tragalac za znanjem.

Ustrajni u vjeri za kratko vrijeme će postići to znanje u odnosu na druge ljude čija su srca oslijepili grijesi, a radi čega im je uskraćena spoznaja i razumijevanje vjere i njenih propisa.

Uzvišeni kaže:

كَلَّا بَلْ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٤﴾

“A nije tako! ono što su radili prekrilo je srca njihova.”³

¹ Muttefekun alejhi

² Muslim

³ El-Mutaffifin, 14.

Uzvišeni kaže:

وَاتَّقُوا اللَّهَ وَيُعَلِّمُكُمُ اللَّهُ

“I bojte se Allaha - Allah vas uči, i Allah sve zna.”¹

I kaže Uzvišeni:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا إِن تَتَّقُوا اللَّهَ تَجْعَلْ لَكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنْكُمْ سَيِّئَاتِكُمْ وَيَغْفِرَ لَكُمْ وَاللَّهُ ذُو الْفَضْلِ الْعَظِيمِ

“O vjernici, ako se budete Allaha bojali, On ce vam sposobnost darovati Pa cete istinu od neistine moci rastaviti i preko ružnih postupaka vaših ce preci i oprostiti vam. - a Allahova dobrote je neizmjerana.”²

Sve što više vjernik putem ustrajnosti ostvari bogobojaznost, Uzvišeni Allah će ga podučiti i ukazati mu Pravi put, na kome će moći razlikovati između dobra i zla, i istine i zablude, suprotno onom koji je zaplovio u tmine grijeha, radi kojih nije u mogućnosti razumjeti i spoznati istinu koja dolazi od Allaha i Njegovoga Poslanika.

Ibn Tejmijje, Allah mu se smilovao, rekao je: “*Iskrenom vjerniku, ako robuje Allahu onako kako mu je On propisao, On će mu ukazati na svjetlo Upute.*”

Čvrsto vjerovanje jača spoznaju i umnu sposobnost, uvećava znanje, uzrokuje berićet u vremenu i životu. Ovo je poznato i jasno, hvala Allahu.

¹ El-Bekara, 282.

² El-Enfal, 29.

Koliko je samo onih koji prije ustrajnosti nisu bili u stanju shvatiti Kur'an i hadise, čak nisu ni znali da ga čitaju, a kamoli da shvate hutbe sa mimbera i govor učenih.

A kad postignu ustrajnost, budu u stanju sve to na lijep način ostvariti i upotpuniti.”

Sedamnaesta vrijednost: Slijeđenje Kur'ana

Fadilet ustrajnosti je i to što se putem ustrajnosti postiže potpuno izvršavanje obaveza koje nalaže Allahova Knjiga.

Primijetiti ćemo da posebnu pažnju ovoj uzvišenoj knjizi posvećuju samo ustrajni u vjeri, čitaju je, iščitavaju, pamte i razmišljaju o njenim značenjima, dok je većina ljudi zapostavlja je ili je čitaju samo uz ramazan.

Najsretniji i najponosniji su ljudi koji su najbliži Kur'anu i njime druge poučavaju.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Najbolji među vama je onaj koji nauči Kur'an, a zatim njemu druge poučava”.¹

¹ Muttefekun alejhi

Osmanesta vrijednost: *Dova Poslanika, meleka i klanjača*

Uzvišeni kaže:

فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاسْتَغْفِرْ لِذَنْبِكَ وَلِلْمُؤْمِنِينَ
وَالْمُؤْمِنَاتِ ۚ

“Znaj da nema drugog Boga osim Allaha i trazi oprost za grijehе svoje i za vjernike i vjernice...”¹

Ovo je pocast ustrajnim vjernicima tako sto je naredeno Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, da trazi oprost za njih kao njihov zagovornik i onaj čije se dove uslisavaju.

Uzvišeni kaže:

الَّذِينَ تَحْمِلُونَ الْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ
وَيُؤْمِنُونَ بِهِ ۚ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَيْءٍ
رَّحْمَةً وَعِلْمًا فَاغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُوا وَاتَّبَعُوا سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ
الْجَحِيمِ ۖ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّاتِ عَدْنٍ الَّتِي وَعَدْتَهُمْ وَمَنْ
صَلَحَ مِنْ ءَابَائِهِمْ وَأَزْوَاجِهِمْ وَذُرِّيَّاتِهِمْ إِنَّكَ أَنْتَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ

¹ Muhammed, 19.

﴿وَقَهُمُ السَّيِّئَاتِ ۚ وَمَنْ تَقِ السَّيِّئَاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُ ۚ﴾

وَذَٰلِكَ هُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿٩﴾

“Meleki koji drže prijesto i oni koji su oko njega veličaju i hvale Gospodara svoga i vjeruju u Njega i mole se da budu oprošteni griješi vjernicima: ‘Gospodaru naš, Ti sve obuhvataš milošću i znanjem, zato oprosti onima koji su se pokajali i koji slijede Tvoj put i sačuvaj ih patnje u vatri’”;

“Gospodaru naš, uvedi ih u edenske vrtove koje si im obećao, i pretke njihove i žene njihove i potomstvo njihovo, one koji su bili dobri, Ti si u istinu silan i mudar. I poštedi ih kazne zbog ružnih djela, jer koga Ti toga dana poštediš kazne zbog ružnih djela, ti si mu se smilovao, a to će, zaista, veliki uspjeh biti”¹

Vjernicima pokajnicima, sljedbenicima Upute i sunneta Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, koji ustrajavaju na putu imana, plemeniti meleki čine dove i traže oprost od Allaha za njihove grijehe.

Ko se ne okiti njihovim osobinama, osobinama vjernika, neće biti uvršten u blagoslovljene dove meleka.

Stoga svako ko klanja čini dovu za sve koji ustrajavaju na Istini da im Allah podari spas i mir.

O tome nas je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kad nas je podučio kako da učimo na sjedenju u namazu (etehijjatu).

¹ El-Gafir, 7.-9.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je:

*“Ko kaže: ‘Neka je spas nama i Allahovim dobrim robovima’, stići će ova dova svakog dobrog roba na Nebesima i Zemlji.”*¹

Ustrajni u prakticanju vjere su Allahovi dobri robovi koji vode brigu o Allahovim pravima i pravima Njegovih robova. Oni su najpreči sa ovom velikom dovom moleći Allaha da ih iz Njegove neizmjerne dobrote sačuva svih nedaća.

Devetnaesta vrijednost: Počast od Allaha, dželle šanuhu

Blagodat istikameta također je počast od Allaha, dž.š., zaštita od šejtanskog zavođenja i slijeđenje strasti.

Rekao je šejhu-l-islam Ibn Tejmije, Allah mu se smilovao:

“Najveća počast je stalna privrženost prakticanju vjere”.²

Uzvišeni kaže:

وَمَنْ يُنِ اللَّهُ فَمَا لَهُ مِنْ مُكْرِمٍ ﴿٨﴾

*“Koga Allah ponizi, toga niko ne može poštovanim učiniti”*³

¹ Buhari i Muslim

² *Medaridž es-Salihin*, 106/2

³ El-Hadž, 18.

Učenjaci vele:

“Koga Allah ponizi činjenjem grijeha ili nevjerstva, niko neće biti ustanju od njega ukloniti to poniženje, niti će biti na bilo koji način poštovan. Kad čovjek ustraje u pokoravanju i ostavi ono što je loše, Allah mu da počast, dok će onome koji utone u grijehe i zabranjene stvari/harama, ne pridržavajući se Upute, Allah, radi njegovog takvog stanja, dati poniženje i neuvažavanje.

Iz pokornosti proizlazi ponos i počast, dok iz nepokornosti proizlazi poniženje i poniženost.”

Uzvišeni kaže:

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ اجْتَرَحُوا السَّيِّئَاتِ أَنْ نَجْعَلَهُمْ كَالَّذِينَ
ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَوَاءً مَحْيَاهُمْ وَمَمَاتُهُمْ ۚ سَاءَ مَا
يَحْكُمُونَ ﴿٢١﴾

“Misle li oni koji čine zla djela da ćemo s njima postupati jednako kao sa onima koji vjeruju i čine dobra djela, da će im život i smrt biti isti? Kako loše rasuđuju!”¹

Abdurrahman es-Sadi, Allah mu se smilovao, u svom “Tefsiru” veli: “tj.: Zar misle da će im biti isto na dunjaluku i ahiretu? Loše misle, rasuđuju i loše sude. Njihov sud je suprotan mudrosti najboljeg i najpravednijeg Sudije. Kosi se sa zdravim umom i prirodom. Suprotan je onome što je došlo u objavljenim

¹ El-Džasije, 21.

Knjigama i o čemu su obavještavali poslanici. Stvarni sud je da vjernicima i vjernicama koji čine dobra djela pripada pobjeda i uspjeh, sreća i nagrada u bliskoj i dalekoj budućnosti, shodno veličini njihovih dobročinstava.

Lošima pripada poniženje i Allahova srdžba i kazna na dunjaluku i ahiretu.

Uzvišeni Allah kaže o šejtanu:

قَالَ رَبِّ بِمَا أَغْوَيْتَنِي لَأُزَيِّنَنَّ لَهُمْ فِي الْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٦٠﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ الْمُخْلَصِينَ ﴿٦١﴾ قَالَ هَذَا صِرَاطٌ عَلَيَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٦٢﴾ إِنَّ عِبَادِي لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَانٌ إِلَّا مَنِ اتَّبَعَكَ مِنَ الْغَاوِينَ ﴿٦٣﴾

“Gospodaru, zato što si dao da odem u stranputicu, zasigurno ću im uljepšavati poroke na Zemlji i potruditi ću se da ih sve zavedem, osim tvojih iskrenih robova”. “Ove ću se istine Ja držati”, reče On: “Nad robovima Mojim ti nikakve vlasti nećeš imati osim nad onima koji te budu slijedili od onih zalutalih.”¹

Uzvišeni Allah, dž.š., zagarantirao je zaštitu od šejtana svojim robovima koji budu iskreni i ustrajni u prakticiranju vjere.

Kad god insan bude ustrajan i ostvari bogobožnost, bit će odabran kod Allaha, pa makar bio najsiromašniji i iz najnižeg staleža ljudi.

¹ El-Hidžr, 39.-42.

Uzvišeni kaže:

إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ ﴿١٢﴾

“Najbolji od vas kod Allaha su najbogobojazniji.”¹

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Najbolji u vjeri su oni koji su bili najbolji u džahilijetu (predislamskom dobu), ako ispravno shvate vjeru.”²

Koliko je ljudi koji su bili beznačajni, nepoznati i nespomenuti, utonuli u grijesima i prestupima sve dok se nisu počeli pridržavati Allahove vjere i potom postali značajni i sasvim druge osobe, kako se u narodu kaže, “ko od majke rođeni”.

Rekao je istinu Allah:

مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلَّهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًا ﴿١٣﴾

“Ko želi ponos, pa sav ponos pripada Allahu”³

tj.: Neka ponos traži jedino u pokornosti Allahu, dž.š.

Dova ispravnih prethodnika bila je: “Gospodaru, daj mi ponos u pokornosti Tebi, a ne ponizi me u griješenju Tebi”.

Kad god musliman bude pokoran Allahu, poveća mu se stepen i sve tako dok ne postane velikan na dunjaluku i ahiretu, dok griješnik postaje najbezvrednije stvorenje, čineći tako grijehe sve dok ne postane ponižen i minimiziran u očima drugih.

¹ El-Hudžurat, 13.

² Buhari i Muslim

³ El-Fatir, 10.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: "Poslan sam sa sabljom pred Sudnji dan, opskrba mi je data pod sjenom moga koplja. Ko odstupi od mog sunneta, zagarantirano mu je poniženje"¹

Ko god se bude dosljedno pridržavao ove vjere, Allah će mu uzdići ugled i stepen, pa makar bio abesinijski rob, s tim što će onaj ko bude postupao suprotno Uputi biti ponižen, pa makar bio hašimijski kralj.

Dvadeseta vrijednost: *Obilnost pokoravanja*

Među blagodatima ustrajavanja je stalno upražnjavanje vremena u raznovrsnom ibadetu.

Mnogi ljudi misle da je ibadet samo petodnevni namaz i ništa više, dok onaj koji je ugradio u svoj život ustrajnost stalno okupiran raznovrsnim ibadetom, bilo namazom ili učenjem i proučavanjem pojedinih oblasti, prisustvovanjem ili držanjem predavanja, učenjem Kur'ana, koristio bi slobodno vrijeme u spominjanju Allah, dž.š., jutrom i večeri. On procjenjuje svaki postupak u skladu sa šerijatom. Tako je svako dobro djelo koje učini na nivou ibadeta, robovanja Allahu. On je na taj način od jutra do mraka u ibadetu Allahu, dž.š., dok oni koji nisu na Istini nemaju nagradu za ono što čine, niti im se ubraja u ibadet, jer nemaju namjeru da to rade u Njegovo ime, niti će biti nagrađeni kod Allaha.

Muaz ibn Džebel, r.a., rekao je: "Ubrajam svoj počinak nagrađenim, kao i svoje bdijenje u namazu".

¹ Prenosi imam Ahmed; šejh Albani ga je ocijenio vjerodostojnim, *Sahihu-l-džami*, 2.831

Šejh Muhammed el-Usejmin, Allah mu se smilovao i stepen mu uzdigao, rekao je: “Jedan jede iz prohtjeva samo, dok drugi jede provodeći Allahov imperativ (jedite i pijte). Objedovanje drugog ubraja se u ibadet, a objedovanje prvog u ustaljeni običaj.”¹

Dvadeset prva vrijednost: *Velika dosljednost*

Blagodat ustrajavanja na istini također je velika dosljednost i privrženost u ibadetima.

Imajući u vidu koliko su bili dosljedni učenjaci i Allahovi odabrani i dobri robovi približavajući se svojim ibadetima Uzvišenom Allahu, oni ulazu velike napore spominjući i veličajući Ga, posteći, učeći Kur'an i dove, udjeljujući sadaku, pozivajući na dobro, a odvrćajući od zla te čineći druge vidove ibadeta, u žurbi da dosegnu najpotpuniji stepen, dok su neustrajni na istini ne takmiči, niti žuri sa ibadetima, umišljajući sebi da je dostigao veliki nivo Allahove blizine, mada nije ni blizu toga. Allah neka je na pomoći!

Uzvišeni kaže:

﴿وَسَارِعُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا السَّمَوَاتُ

وَالْأَرْضُ﴾

“Požurite ka oprostima vašeg Gospodara i džennetu, čija je veličina koliko nebesa i Zemlje”²

¹ Tumačenje četrdeset Nevevijeve hadisa, str. 8

² Ali Imran, 133.

Uzvišeni kaže:

خَتَمُهُمْ مِسْكٌ وَفِي ذَٰلِكَ فَلْيَتَنَافَسِ الْمُتَنَافِسُونَ ﴿٦٦﴾

“I neka se na tome natječu (u dobru) koji se natječu”¹

Uzvišeni kaže:

سَابِقُوا إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ ﴿٦٧﴾

“Natječite se da postignete oprost svog Gospodara.”²

Ovdje ću pomenuti priču jedne dobre vjernice koja me nazvala telefonom rekavši da je već bila uobičajila da u određenom vremenu noću obavlja namaz i spominje Allaha. Pitala je o dopuštenosti da u tom periodu spominje Allaha dok ima u mjesječnicu. Rekao sam da nema prepreke. Slavljen neka je Allah, koliko je ova žena brižna i prisno vezana za činjenje ibadeta i dobrih dijela.

¹ El-Mutaffifin, 26.

² El-Hadid, 21.

Dvadeset druga vrijednost: *Brižnost pozivanja u vjeru*

Blagodati ustrajnosti predstavlja i brižnost u pozivanju i briga o stanju islama i njegovih sljedbenika.

Istini za volju, u pojavnom svijetu je velika razlika između od običnog svijeta u životu ustrajnog na Istini i onog koji to nije.

Kad nekog od njih pozivaš u vjeru, da radi u njenu korist, da ponese njeno breme, da širi korisne knjige, da sudjeluje u potpomaganju održavanja predavanja i dersova ili da distributira knjižice ili kasete ili da poziva na dobro, a odvraća od lošega i druge stvari, vidjet ćeš da ga to ne interesira, niti ga je briga za ovu vjeru i stanje muslimana.

Onaj koji je ustrajan na Istini žustar u pozivanju u Allahovu vjeru, brine se o stanju muslimana i u tom smijeru ulaže sebe, svoj imetak, svoje vrijeme, pa čak i ako je i njemu samom potrebno, pozivajući svakog ko se brine o stanju vjere da učestvuje u tome.

Kad god čuje nešto o stanju muslimana, suosjećajan je s njima, a to je vidljivo u stvarnosti.

Nije nam neznano od kolikog je značaja u životu muslimana pozivanje u Allahovu vjeru i koje su sve blagodati u tome.

Bezbroj je kur'ansko-hadiskih tekstova koji ukazuju na to.

Uzvišeni kaže:

قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي
وَسُبْحَنَ اللَّهِ

“Reci: ‘Ovo je moj pravi put. U Allahovu vjeru pozivam sa jasnim dokazom i oni koji me budu slijedili...”¹

Svako ko iskreno i ustrajno bude slijedio Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, u vjeri dužan je pozivati u Allahovu vjeru.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Ko bude pozivao na Uputu imat će nagradu kao oni koji ga budu slijedili...”²

U drugoj predaji stoji: “Ko bude upućivao na dobro imat će istu nagradu kao onaj koji se povede za tim.”³

Spomenut ću lijepu i čudnu priču: Jedna žena koja je bila ustrajna u prakticiranju vjere primila je kod sebe sluškinju iz jedne azijske zemlje. Nakon upoznavanja sa njom, iznenadila se kad je uvidjela da ta sluškinja ne zna ništa o svojoj vjeri. Sluškinja je rekla da većina ljudi u njenoj zemlji na istom nivou poznavanja vjere. Ta žena od nje nije tražila da se toliko brine kućnom poslu, osim da počne sa izučavanjem vjere i da stekne znanje kako bi postala jedna od pozivača u Allahovu vjeru u svojoj zemlji.

¹ Jusuf, 108.

² Muslim i drugi

³ Muslim i drugi

Slavljen neka je Allah! Vidite kako se ponijela ova ustrajna žena brinući se za širenje islama i kako je na lijep način postupila sa sluškinjom.

Ova sluškinja se prihvatila redovnog izučavanja i učenja, tako da je to naučila u dvije godine, a potom se vratila u svoju zemlju kao daija (pozivac u Allahovu vjeru). Allah je najveći! Koliki je bio uticaj te sluškinje u njenoj zemlji, a sve to će biti upisano na stranicama dobre žene koja ju je postakla na to u brizi za stanjem muslimana!

Također, primjer jednog brata iz Indije, kojeg lično poznajem i koji radi u kompaniji “Bensheri”. Bio je običan čovjek, nije znao nista o vjeri. A kad je došao ovamo, upoznao se sa nekom braćom i počeo se dosljedno pridržavati Allahove vjere, tražeći znanje, promijenivši se definitivno.

Rekao je: “Neću ostati ovdje. Moram se vratit u svoju zemlju da pozivam ljude da se prihvate vjere, da je se pridržavaju kao što sam i sam došao do spoznaje: počevši se pridržavati vjere, ponovo sam se rodio.

Vratio se u svoju zemlju i počeo raditi na širenju vjere, tako da mu je Allah olakšao da otvori medresu i izgradi dosta džamija, postao je poznat daija, pozivač u Allahovu vjeru.

Slavljen neka je Allah! Kako se samo promijenilo njegovo stanje nakon što se počeo upotpunosti pridržavati vjere.”

Dvadeset treća vrijednost: *Nijemi poziv i divan uzor*

Blagodat istikameta je i da ona u sebi sadrži nijemi poziv i najbolji uzor i primjer u društvu.

Ko je ustrajan u Allahovoj vjeri, poziva svojim ponašanjem i svojom prefinjenom prirodom, svojim životom i bez potrebe da govori.

Koliko ga je ljudi vidjelo, pa je svojim izgledom uticao na njih ili su čuli o njemu kako na najljepši način postupa sa svojom porodicom, ili su čuli o njegovom uzoritom ponašanju u svome životu.

Na taj način njegov cjelokupni život predstavlja nijemi poziv i uzor koji utiče na ljude, pa čak i ako ne govori. To je blagodat ustrajavanja na istini, hvala Allahu na tome.

Koliko je ljudi prigrllilo islam radi saradnje ili stava i koliko ih se radi istog pokajalo i počelo prakticirati vjeru.

Islamska povijest svjedoči da su zemlje i civilizacije prihvatale islam pomoću trgovinskih odnosa s islamskim trgovcima.

Oni koji su ustrajni na Istini izloženi su stalnom crnjenju u društvu i izazivaju gnjev licemjera, griješnika i razvratnika zato što svojim životima pozivaju na pridržavanje vjere i iz straha od njihove brojnosti. Taj uticaj, koji je plod ustrajavanja Allahovim dopuštenjem, Allah će nagraditi.

Dvadeset četvrta vrijednost: *Upoznavanje dobrih Allahovih robova*

Kad osoba počne sa prakticiranjem vjere, upozna se s ustrajnim dobrim Allahovim robovima i spozna učenjake ummeta i ispravne prethodnike.

Kad bi se onoga koji ne prakticira vjeru upitalo je li čuo o učenjacima ummeta ili da npr. spomene četvericu imama ili neke dobre Allahove robove, ne bi ništa o tome znao, dok onaj koji prakticira vjeru poznaje učenjake ummeta kroz historiju, a to je postigao družeći se sa onima koji prakticiraju vjeru, okoristivši se na taj način od njih. Nije skriveno da je druženje sa dobrima korist na dunjaluku, a zagovorništvo na ahiretu, to je blagodat Allaha, dž.š.

O tome Allah, dž.š., kaže u Svojoj Knjizi:

الْأَخِلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

“Priatelji će toga Dana biti jedni drugima nepriatelji, osim bogobojaznih.”¹

Prijateljstvo Tog dana, tj. Sudnjeg dana pretvorit će se u neprijateljstvo, Allah nas toga sačuvao, jer nije bilo zasnovano na vjeri i pokornosti Allahu, već na grijesima i nepokornosti.

Riječi “illel mutekin” (osim bogobojaznih) ukazuju da će se njihovo prijateljstvo nastaviti i na ahiretu i da će od njega imati koristi kao što su imali i na dunjaluku.

¹ Ez-Zuhurf, 67.

U dva "Sahiha" bilježi se da je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem , rekao:

"Kad uđu džennetlije u džennet, a džehennemlije u džehennem, poželjet će džennetlije svoju braću, pa će reći: 'Gospodaru, Tvoj rob te spominjao s nama i klanjao Ti se s nama, i postio s nama, zašto nije s nama?' Allah će dopustiti šefat (zagovorništvo dobrih), pa će reći: 'Idite i izbavite iz vatre one koje poznajete i u čijem srcu bude trun imana'". Slavljen neka je Allah! Pogledajte kolika je blagodat ustrajnosti i značaj druženja sa dobrima, koji su na Pravom putu, čak i u džennetu nisu zaboravili svoja druženja, pa će ih spomenuti i izbaviti od Allahove kazne svojim zagovorništvom, Molimo Allaha da nas opskrbi ljubavlju prema Allahovim robovima na dunjaluku i njihovim šefatom na ahiretu."¹

¹ Pogledaj tumačenje *Tahavijeve poslanice*, 229-235

Dvadeset peta vrijednost: *Prihvatanje na zemlji*

Prihvatanje na zemlji i naklonost ljudi ubraja se u blagodati ustrajavanja.

To čovjek ne traži za sebe, ali to slijedi iz Allahove blagodati prema vjerniku na dunjaluku, kao što nas je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u vjerodostojnom hadisu, i da je to, bez sumnje, uzrok sreće i postojanosti na dunjaluku i ahiretu.

Uzvišeni kaže:

أَلَا إِنَّ أَوْلِيَاءَ اللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٢﴾
الَّذِينَ ءَامَنُوا وَكَانُوا يَتَّقُونَ ﴿١٣﴾ لَهُمُ الْبُشْرَىٰ فِي
الْحَيَاةِ الدُّنْيَا وَفِي الْآخِرَةِ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَاتِ اللَّهِ ذَٰلِكَ هُوَ
الْفَوْزُ الْعَظِيمُ ﴿١٤﴾

“Allahovi dobri robovi, za njih nema straha i neće se žalostiti oni koji budu vjerovali i Allaha se pribojavali, njima je radosna vijest na dunjaluku i ahiretu, nema promjene u Allahovim riječima. Doista je to veliki uspjeh”¹

Šejh Abdurahman Es-sadi u svome “Tefsiru” o ovome ajetu veli:

¹ Junus, 62.-64.

“Radosna vijest na dunjaluku je pohvala i ljubav ulivena u srce vjernika i istiniti snovi i sve što rob vidi od Allahove blagodati prema njemu od lijepih postupaka i morala, otklanjajući od njega loš moral”.

Od Ebu Zerra, r.a., prenosi se da rekao:

“O Allahov Poslaniče, čovjek radi za sebe posao na kojem mu ljudi zahvaljuju i za njega ga hvale i vole ga.

Reće Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “To je radosna vijest vjernika na dunjaluku.”¹

Uzvišeni kaže:

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ
الرَّحْمَنُ وُدًّا

“Onima koji budu vjerovali i činili dobra djela Milostivi će im dati ljubav.”²

To znači da budu voljeni u srcima ljudi.

Obavijestio nas je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao što stoji u “Sahihu’l-Muslim”:

“Kad Allah zavoli roba, pozove Džibrila i kaže: ‘Volim tog i tog roba, pa ga i ti voli’, pa ga Džibril zavoli, a potom poviče stanovnicima nebesa: ‘Allah je zavolio tog i tog, pa ga i vi volite’, pa bude prihvaćen među stanovnicima Zemlje”.

¹ Ahmed i Muslim

² Merjem, 96.

Ovo je jedna od Allahovih blagodati.

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Koga ste vi hvalili po dobru, džennet mu je zagaraniran, a koga budete kudili po lošem, džehennem mu je zagaraniran. Vi ste Allahovi svjedoci na Njegovoj Zemlji.”¹

Ne traži čovjek sam po sebi zato što je iskreni vjernik, svojim djelima se nada Allahovoj nagradi i džennetu, ali ako to čuje od ljudi ili vidi, podudarajući se sa njegovom iskrenošću, vidljivi su znakovi njegovog prihvatanja kod Uzvišenog.

Ibn Kajjim, Allah mu se smilovao, u svojoj knjizi “Bolest i lijek”, 127, veli: “Od najvećih Allahovih blagodati prema robu je da mu Allah uzdigne spomen među svjetovima i uzdigne njegovu veličinu”.

Zato su poslanici i vjerovjesnici pored drugih izabrani za spomen, kako kaže Allah, dž.š.:

وَأَذْكُرْ عَبْدَنَا إِبْرَاهِيمَ وَإِسْحَاقَ وَيَعْقُوبَ أُولَى الْأَيْدَى
وَالْأَبْصَرِ ۖ إِنَّا أَخْلَصْنَاهُمْ بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى الدَّارِ

“I spomeni naše robove Ibrahima, Ishaka i Jakuba, sve u vjeri čvrstih, dalekovidnih. Mi ih posebno obdarismo vrlinom jednom: da im je uvijek bio na umu onaj svijet.”²

¹ Buhari i Muslim

² Sa‘d, 45.-46.

Tj., lijep spomen na dunjaluku koji je tražio Ibrahim, a.s., od Allaha, dž.š.:

وَأَجْعَلْ لِي لِسَانَ صِدْقٍ فِي الْآخِرِينَ ﴿٤٤﴾

“I učini da me po lijepom spominju oni što će poslije mene doći”¹

O njima Uzvišeni Allah kaže: “I darovavimo im svako dobro i učinismo da budu hvaljeni i po dobru spominjani”²

I rekao je svome Poslaniku, a.s.:

وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤٥﴾

“I mi smo ti uzdigli visoko spomen.”³

Oni koji slijede Poslanika imaju udio u tome shodno onome koliko naslijede od pokoravanja i slijeđenja poslanika, a svako ko je oprečan poslanicima zadobit će shodno svojoj oprečnosti i grijesenju.

Prenosi se da je jedan čovjek došao Jezidu ibn Abdu’lmeliku i rekao:

“Tvoj otac (Abdu’lmelik) mi je dao zemlju na tom i tom mjestu, zatim je došao Omer ibn Abdu’lazīz, Allah mu se smilovao, i oteo mi je”. Reče Jezid: “Slavljen neka je Allah. Za onoga koji ti je dao posjed nisi rekao da mu

¹ Eš-Šuara,

² Merjem, 50.

³ Inširah, 4.

se Allah smiluje, a rekao si za onoga koji ti ga je otuđio”. Reče čovjek: “Ne govorim ja to sam, nego svi to tako kažu”.

Evidentno je da ljudi imaju veliku naklonost prema onima koji su ustrajni na prakticiranju vjere i tako se s njima konsultuju o svim pitanjima. Ta počast nije slijed njihovog iziskivanja toga, nego posljedica njihovog dosljednog pridržavanja i ustrajnog činjenja dobra. Musliman ne traži za sebe popularnost, vođstvo ili sl., nego mu to samo dolazi kao posljedica pokoravanja Allahu, dž.š.

Ustrajnim velikom zadovoljstvom pričinjava mogućnost rješavanja ljudskih potreba stavljanjem na raspolaganje u svim oblastima vjere.

Hvala Allahu! Ustrajni u Allahovoj vjeri zadobili su lijepo mišljenje u društvu, tako da se s njima konsultiraju, dogovaraju i traže pomoć. Evidentno je da mnogi od njih nastoje biti na raspolaganju u rješavanju ljudskih potreba i problema, izmirivanja i drugih plemenitih djela.

Obavijestio nas je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu: “Najdraži ljudi Allahu su najkorisniji.”¹

Uzvišeni Allah, dž.š., kaže:

﴿ لَا حَيْرَ فِي كَثِيرٍ مِّنْ نَّجْوَاهُمْ إِلَّا مَنْ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوْ مَعْرُوفٍ أَوْ إِصْلَاحٍ بَيْنَ النَّاسِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَلِكَ ابْتِغَاءَ مَرْضَاتِ اللَّهِ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ۝ ﴾

¹ *Sahihu-l-Džami*, 176

“Nema kakva dobra u mnogim njihovim tajnim razgovorima, osim kad traže da se milostinja udjeljuje ili da se dobra djela čine ili da se uspostavlja sloga među ljudima. A ko to čini iz želje da Allahovu naklonost stekne, Mi ćemo mu, sigurno, veliku nagradu dati”¹

Dvadeset šesta vrijednost: *Dominacija i respekt*

Allavov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, rekao je: “Dato mi je pet stvari koje nikom prije mene nisu: potpomognut sam ru’bom (strah uliven u srca nevjernika na udaljenosti mjesec dana hoda), Zemlja mi je učinjena čistom i mjestom za ibadet...”²

Učenjaci obrazlažu gore pomenutu riječ er-ru’b slijedećim: “Ovo nije isključivo vezano za Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, nego obuhvata i njegov ummet poslije njega.

Zaključili su da kad god Muhamedov ummet bude ustrajan u prakticiranju ove vjere, Allah, dž.š., ulit će u srca njihovih neprijatelja strah i respekt, omogućavajući im potpunu prevlast i pobjedu. Ne samo kad ummet to dostigne u cjelosti, nego svaki pojedinac ustrajavanjem u prakticiranju islama bit će respektiran s punim uvažavanjem, shodno njegovoj dosljednosti.”

Rekao je šejh Muhammed el-Usejmin, Allah mu se smilovao i stepen mu uzdigao:

¹ En-Nisa, 114.

² Hadis je vjerodostojan, od Džabira, r.a., prenose ga Buharija i Muslim

“Kad ummet nedvosmisleno i jasno ugradi u sebe životopis Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, ne preostaje mu ništa drugo osim pobjede i pomoći Allaha, dž.š., kao što je u tom smislu potpomognut lično Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem”¹

Šejh Abdul kerim el-Hudajr, Allah mu se smilovao i sačuvao ga, veli.: “Zasigurno, svako ko uredi svoj život prema sunnetu Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, Allah će uliti u srce tih Svojih robova respekt prema njemu. Ako bi osoba po svojoj vanjštini isijavala moralom, milim osmijehom i blagošću, s jedne strane, to nije dovoljno za uvažavanje, nego, shodno količini njegove dosljednosti u prakticiranja vjere, Allah daje da ga uvažavaju drugi .

Evidentno da svako uživa poštivanje onoliko koliko oponaša život Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem.”²

¹ Tumačenje iz knjige *Bulug el-Maram*, 630/1

² Kolekcija audiozapisa o tumačenju knjige *Dzevamiu-l-Ahbar*, govor 26

Dvadeset sedma vrijednost: *Prevenција od psihičkih bolesti i konfuzija*

Blagodat koja proizlazi iz ustrajnosti u Allahovoj vjeri je i prevenција od psihičkih bolesti, briga i nedaća kao što su konfuzija, osjećaj nesigurnosti, briga i zabrinutost.

Oni koji žive istikamet naučili su mnoge šerijatske propise i druge stvari o kojima ih je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kao što su predznaci Sudnjeg dana, o događajima koji će se zbiti, o sukobu istine i zablude, o sukobu islama i nevjerstva.

Ko je nepokolebljiv u prakticiranju islama jača svoj monoteizam i kali svoj iman. Potpuno je svjestan da je sa Božijim određenjem sve sa čime se susreće na ovome svijetu, od straha, bolesti, nedaća i svega sto ljude pogađa, kao i izobilje ili oskudica, dok stanje neustrajnog u prakticiranju islama odslikava konfuziju, zabrinutost, žalost, dvoumljenje i on ne razumije većinu događaja i stvari oko sebe danas, niti ono o čemu nas je obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, niti, pak, vjeruje u odredbu Alaha, dž.š., te da je sve što se zbiva na ovoj planeti shodno Allahovom kaderu (odredbi).

Njime su ovladale brige i nedaće, strahovanja i nedoumice, pod stalnim je rizikom duševnih bolesti, zapostavljajući to da Allah, dž.š., sve određuje i da budućnost pripada ovoj vjeri i bogobožaznim.

Uzvišeni kaže:

هُوَ الَّذِي أَرْسَلَ رَسُولَهُ بِأَهْدَىٰ وَدِينٍ الْحَقِّ لِيُظْهِرَهُ عَلَىٰ

الدِّينِ كُلِّهِ وَلَوْ كَرِهَ الْمُشْرِكُونَ ﴿١٠٩﴾

“On je poslao svoga Poslanika sa uputom i vjerom da bi je uzdigao nad ostalim vjerama, makar to bilo mrsko mnogobošcima.”¹

Uzvišeni kaže:

مَا أَصَابَ مِنْ مُصِيبَةٍ فِي الْأَرْضِ وَلَا فِي أَنْفُسِكُمْ إِلَّا فِي كِتَابٍ مِّن قَبْلِ أَنْ نَبْرَأَهَا إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى اللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٢٢﴾

“Ne zadesi zemlju nijedna nedaća a ni vas, a da to nije već ranije u Knjizi određeno. Uistinu je to Allahu lahko.”²

Rekao je Allahov Poslanik, s.a.v.s: “Allah je odredio sudbinu svojih stvorenja pedeset hiljada godina prije stvaranja nebesa i Zemlje, dok Mu je prijesto bio nad vodom.”³

¹ Es-Saff, 9.

² El-Hadid, 28.

³ Muslim i drugi

Dvadeset osma vrijednost: *Lijep izgled i blistavost lica*

Plod istikameta je i ono što su učenjaci spomenuli o lijepom izgledu i blistavosti lica na dunjaluku i ahiretu. To je, hvala Allahu, evidentno u pojavnom svijetu.

Ono što je u srcu, odslikava se na licu. Kad god insan postigne istikamet, Allah ga počasti vidljivom ljepotom koja isijava iz njegovoga lica.

Griješni, pak, odslikavaju tminu na licu, Allah nas sačuvao od nje.

Uzvišeni kaže:

سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِمْ مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ ﴿٢٨﴾

*“Na njihovim licima su tragovi sedžde.”*¹

Učenjaci ovaj ajet tumače ovako:

“Kad god se poveća intenzivnost ibadeta, lica zablistaju nurom i vanjstina odiše prefinjenošću, staloženošću i skrušenošću.

Zato što dobro djelo osvjetljava srce, povećava blistavost lica. I ne samo to, nego povećava opskrbu i razlog je da osoba bude voljena među ljudima.”²

Šejh Ibn Tejmijje Allah mu se smilovao kazao je: “Kad god se dobročinstvo i bogobožnost kod nekog

¹ El-Feth, 29.

² Pogledaj tefsire Ibn-Kessira i Ibn Sadija, Allah im se smilovao, pri tumačenju predhodnog ajeta

povećaju, time se poveća njegova dobrota i ljepota, a kad god se kod nekoga poveća grijesenje i neprijateljstvo, time se povećava ružnoca i odvratnost. Dobro ili loše vremenom se urezu na licu. Koliko je onih čiji izgledi nisu zadivljujući, ali njihova dobra djela povećavaju njihovu ljepotu te je vidljiva blistavost njihovog izgleda...”¹

Dvadeset deveta vrijednost: *Spoj između dunjalučkog izobilja i skromnosti*

Fadilet istikameta je da ne sprječava život u izobilju na dunjaluku i žudnju za sticanjem halal opskrbe, zadovoljavajući svoje potrebe i potrebe onih nad kojim smo nadležni, tražeći utočište kod Allaha i pokoravajući Mu se s ciljem nezavisnosti od ljudi i suzbijanja požude za onim sto se nalazi u njihovim rukama. S tim da dunjaluk nije najveća briga, niti plafon znanja, niti smije biti u funkciji odvrćanja od ibadeta i ispuštanja obaveza prema Allahu, dž.š.

Većina ljudi ne zna ili nije u stanju pronaći mjeru. Jedni se utope u dunjaluk, potpuno zaboravljajući ahiret, kao da su stvoreni samo radi njega, čineći grijehe, izostavljajući dužnosti prema Allahu, Allah nas sačuvao od toga, sve to s ciljem postizanja prolaznog na dunjaluku, dok se drugi, pak, potpuno odriču ovozemaljskog života, stavljajući se na patnju i zabranjujući sebi ono što im je Allah dopustio, pa ga vidiš kako živi otuđen od ljudi, ugrožavajući sebe i one

¹ Poglavlje “Istikamet”, Ibn Tejmije, 365/1

za koje je nadležan. Tako mu izmiče mnogo dobro, čineći sve to u ime zuhda (skromnosti na dunjaluku, ustezanju od njegovih ljepota i brizi prema ahiretu).

Nije skriveno da je istinski zuhd onaj za koji učenjaci vele: “Ostavljanje svega sto ne koristi za ahiretsku kuću”.

A to znači: Ostavljanje nekorisnih ovosvjetskih stvari koje odvrćaju od ahireta, a najbolja uputa je uputa Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, shodno hadisu: “Ja i postim i mrsim, klanjam i spavam, a i ženim se. Ko odstupi od mog sunneta (prakse) ne pripada mome ummetu.”¹

Takvo stanje bilo je sa odabranim ashabima, kao sto je Es-Siddik, Omer, Osman, Alija, Abdurrahman ibn Afv i drugi uvaženi ashabi, muhadžiri i ensarije i oni koji su ih poslije slijedili, Allah da je zadovoljan s njima.

Tačno su znali šta im pripada od dunjaluka, a šta ne pripada. On im je bio u rukama, a ne u srcima, koristili su ga da zadovolje svoje potrebe, a klonili su se svega od čega nisu imali koristi na ahiretu i što im nije bilo od pomoći u robovanju Allahu, subhanehu ve teala.

Dunjaluk su založili za potpomaganje Allaha i Njegove vjere.

Razmislimo o riječima Uzvišenog:

وَابْتَغِ فِيمَا ءَاتَيْنَكَ اللَّهُ الدَّارَ الْآخِرَةَ ۖ وَلَا تَنْسَ نَصِيبَكَ

مِنَ الدُّنْيَا ﴿٥٧﴾

¹ Buhari i Muslim

“I sa onim sto ti je Allah podario dženetsku kuću traži, a ne zaboravi nikako svoj udio na dunjaluku.”¹

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Kome ahiret bude okupacija, Allah će mu dati sitost u duši”.

Molimo Allaha da nam da dunjaluk u ruke, a ne u naša srca, i da nas njime opskrbi, što će nam pomoći da mu budemo pokorni.

Trideseta vrijednost: *Spoj između oslanjanja na Allaha i uzročno-poslijedičnih veza*

Oslanjanje na Allaha je jedan od najvećih stepena ibadeta. Stoga ga je Allah, dž.š., uporedio sa ibadetom, pa Uzvišeni kaže:

فَاعْبُدْهُ وَتَوَكَّلْ عَلَيْهِ ۚ

“Njemu robuj i na Njega se oslanjaj.”²

Također Uzvišeni kaže:

قُلْ هُوَ الرَّحْمَنُ ءَامَنَّا بِهِ ۚ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ

“Reci: ‘On je Milostivi, u Njega vjerujemo i na Njega se oslanjamo.’”³

U suri El-Fatiha (“Samo tebe obožavamo i od Tebe pomoć tražimo”), većina ljudi ne prepoznaje ispravan tevekkul-oslanjanje na Allaha. Neki u potpunosti

¹ El-Kasas, 77.

² Hud, 123.

³ El-Mulk, 29.

odbacuju uzročno-posljedične veze i sve stavljaju pod plašt oslanjanja na Allaha, dž.š. Dok drugi u potpunosti ostavljaju tevekkul vezujući se samo za uzročno-posljedični slijed stvari, činjenice, čineći tako širk Allahu, dž.š. (smatranje Njemu drugih ravnim).

Učenjaci kažu:

“Priznavanje ili okretanje jedino uzrocima/činjenicama predstavlja širk (mnogoboštvo), dok zapostavljanje uzroka i odricanje od njih predstavlja manjkavost u razumijevanju, a to je pokuđeno u šerijatu”.

Cilj ustrajnosti u praktikumu vjere čini da se musliman oslanja na Allaha uzimajući u obzir uzročno-posljedičnu vezu. To je suština ispravnog tevekkula.

Ostavljanje uzroka predstavlja imitiranje tevekkula, a ne istinski tevekkul.

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kaže: “Priveži je (devu) i osloni se na Allaha.”¹

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Da se vi istinski oslanjate na Allaha, Allah bi vas zasigurno opskrbio, kao sto opskrbljava pticu: osvane prazna stomaka, a zanoći sita.”²

Ko je ostvario monoteizam u svom životu i spoznao šta je to istinski oslonac na Allaha, uzeo je u obzir uzročno-posljedični tok zbivanja ne vežući se toliko za njihovo iniciranje kako ga ne bi odvratili da se u potpunosti osloni na Allaha, Uzročnika uzroka, Slavljen i Uzvišen neka je On.

¹ Prenosi Tirmizi, a nalazi se u sahihu *El-Džami*

² Ahmed, Tirmizi, *Sahihu-l-Džamia*, 5.254

Trideset prva vrijednost: Ostvarenje ljubavi i mržnje radi Allaha

Ustrajavanje na Istini (istikamet) rezultira ostvarenje ljubavi i mržnje u ime Allaha, što je temelj islamskog monoteizma.

“El-velau”: arapska riječ “velau” znači ljubav prema vjernicima, briga o njihovom stanju te njihovo međusobno potpomaganje i odlikovanje shodno količini u dosljednosti i pridržavanju vjere.

“El-bera”: preziranje mnogoboštva, licemjerja, grijeha te odricanje svakog postupka s kojim nije zadovoljan Allah, dž.š., i Njegov Poslannik, sallallahu alejhi ve sellem

Ljubav i mržnja su sastavni dio islamske akide (vjerovanja), koje su obavezni ostvariti svaki musliman i muslimanka. Da voli i mrzi u ime Allaha, a ne radi dunjalučkih interesa.

Oni koji su se okitili ustrajnošću, spoznali su to ubjeđenje i proveli ga u svojim životima, odnosima i vezama sa drugima, suprotno većini drugih ljudi koji nisu razumjeli u pravom smislu značaj i značenje ljubavi i mržnje u ime Allaha.

Uzvišeni kaže:

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ

“Vjernici i vjernice su jedni drugima zastitnici.”¹

¹ Et-Tevba, 71.

Uzvišeni kaže:

لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ
اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَوْ كَانُوا آبَاءَهُمْ أَوْ أَبْنَاءَهُمْ أَوْ إِخْوَانَهُمْ ﴿١٦﴾

“Nećes vidjeti one koji u Allaha vjeruju i u Sudnji dan i da vole one koji se Allahu i Njegovu Poslaniku protive pa makar oni bili očevi njihovi ili sinovi njihovi ili braća njihova.”¹

Uzvišeni kaže:

إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ إِخْوَةٌ ﴿١٧﴾

“Muslimani su braća.”²

Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem rekao je: “Ko zavoli Allaha radi i zamrzi Njega radi i radi njega daje i spriječava, upotpunio je iman”.³

Rekao je Ibn Abbas Allah bio zadovoljan s njime: “Ko voli radi Allaha i mrzi radi Allaha, prijateljuje radi Njega i neprijateljuje radi Njega zadobio je Allahovu zaštitu time”.

- Neće Allahov rob osjetiti slast imana ma koliko bili mnogobrojni njegovi namazi i postovi sve dok ovaj akaidski segment ne ugradi u sebe.

¹ El-Mudžadele, 22.

² El-Hudžurat, 10.

³ Hadis vjerodostojan, *Sahihu-l-Džami* 5965.

Većina ljudskih veza se zasniva na dunjalučkim osnovama što nedoprinosi mnogo dobra”.¹

Šejh Ibn Tejmije Allah mu se smilovao veli: “Ostvarenje šehadeta-svjedočenja da nema drugog Boga osim Allaha, dž.š., iziskuje ljubav isključivo radi Njega, mržnju isključivo radi Njega, prijateljovanje radi Njega i neprijateljovanje radi Njega te voljenje sto On voli i preziranje sto On prezire.”²

Ako uzmemo u obzir akaiidska djela muslimana naići ćemo da vrlo jasno i koncizno govore o ovoj temi te čak nema ni jedne akaiidske knjige da je izostavila tu temu.

Jedan učenjak kaže: “Nakon objašnjenja obaveznosti monoteizma i zabrane širka u Allahovoj Knjizi-Kur’anu ne postoji jasniji dokaz i ono na što se više potencira od ovog propisa tj. Ljubavi i mržnje radi Allaha.”³

¹ Kniga *Hiljetu-l-Evlija* 312/1

² *Zbirka fetvi* 338/8

³ Hamed bin Atik, *Sebilu-n-Nedžati vel fikaki*

Trideset druga vrijednost: *Najbolja stvorenja*

Od plodova ustrajnosti je to da oni koji su na pravome putu su uspjeli spojiti vjerovanje u Allaha i činjenje dobrih djela s ciljem približavanja Uzvišenom Gospodaru. Oni su najbolja stvorenja koje je Allah stvorio i kojima je obećao edenske vrtove kroz koje će rijeke teći i u njima će vječno boraviti.

Uzvišeni je rekao:

إِنَّ الَّذِينَ ءَامَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَٰئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ
جَزَاؤُهُمْ عِنْدَ رَبِّهِمْ جَنَّتٌ عَدْنٌ تَجْرَى مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ
خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ حَشَىٰ
رَبَّهُ

“A oni koji vjeruju i čine dobra djela - oni su, zbilja, najbolja stvorenja. Njih nagrada u Gospodara njihova čeka: edenski vrtovi kroz koje će rijeke teći, u kojima će vječno i zauvijek boraviti. Allah će biti njima zadovoljan a i oni će biti Njime zadovoljni. To će biti za onoga ko se bude bojava Gospodara svoga.”¹

Ako razmislimo vidjet ćemo da je Allah, dž.š., na prvom mjestu pohvalio vjernike koji čine dobra djela kazavši da su to najbolja bića a onda spomenuo nagradu

¹ El-Bejjine, 7.-8.

njihovu, džennet. Zato što Njegova pohvala sadrži Njegovo zadovoljstvo i ljubav, a to je najveća nagrada i najveći stepen počasti.

Rekao je Ibn Kesir Allah mu se smilovao kod tumačenja ovog ajeta: “Ovim Ajetom Ebu Hurejre i skupina učenjaka dokazuju da je Allah dao prednost vjernicima nad Melekima. Shodno njegovim riječima “Oni su najbolja bića.”)

Šejh Muhamed el-Usejmin Allah mu se smilovao veli: “Najbolja Allahova stvorenja su oni koji čine dobra djela.”¹

Onaj koji je na pravom putu spojio je dva dobra:

- ustrajavanja u vjerovanju i
- činjenje dobrih djela

Takav pripada najboljem ummetu i sljedbenik je najplemenitijeg stvorenja Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, čineći ibadet po najpotpunijim odredbama proisteklim iz najsavršenije Knjige i Njenih propisa.

¹ Pogledajte *Tefsir tumacenje poglavlja Amme* str. 280

Trideset treća vrijednost: *Ljubav prema ibadetu i uživanje u njemu*

Onaj koji je na pravom putu spoznao je vrijednost onoga što je Allah, dž.š., obećao Svojim bliskim Njemu pokornim robovima od dobra na dunjaluku i neizmjerne ahiretske nagrade.

To mu ulijeva stalnu ljubav za ibadetom hitro žudeći za činjenjem dobrih djela, kako bi se Allahu približio i odazvao Njegovom pozivu.

Uživanje u ibadetu na dunjaluku i naklonost ka pokoravanju Allahu, dž.š. predstavlja dunjalučki džennet. Ibn Tejmijje, njegov učenik Ibn Kajjim i dr. učenjaci kažu: “Na dunjaluku postoji džennet ko ne ude u njega dok je živ neće ući u ahiretski džennet”.

Šta je to dunjalučki džennet?

Kažu: “Slast u ibadetu, privrženost Allahu.”

To će samo postići ustrajni na Istini. Dok stanje neustrajnih je suprotno.

Ne posjeduje osjećaj slasti i ljepote u ibadetu, niti ga ibadet smiruje, niti odiše skrušenošću.

Uzvišeni kaže:

أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾

“Allahovim spominjanjem se srca smiruju.”¹

¹ Er-Ra‘d, 28.

Koliko je onih koji jutrom i večeri obavljaju svoje namaze a srca im usplahirana i kamena, što povećava nedaću i brigu Allah nas sačuvao takvog stanja iz razloga sto svoj ibadet ne obavlja skrušeno i osjećajno, nego oslikava puko izgovaranje riječi jezikom. Onaj ko ustrajava u prakticiranju vjere znajući da je obećanje Uzvišenog istinito i da On nikada ne iznevjerava dato obećanje, skrušen je u svom namazu slasno se pokoravajući svome Gospodaru.

Uzvišeni kaže, o namazu:

وَأَسْتَعِينُوا بِالصَّبْرِ وَالصَّلَاةِ

“Tražite pomoć u strpljenju i namazu.”¹

Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je kazao: “Bilale, uči ikamet da se odmorimo u namazu.”²

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Dat mi je namaz kao radost.”³

Ovu ibadetsku ljepotu žive samo ustrajni na Istini, osjećajući je u namazima, istigfarima, spominjanju Allaha, dž.š., i dr., tražeći time pomoć na ovome svijetu, dok vidiš neustrajne na Istini kako, kad su previše zauzeti, potpuno zaboravljaju namaz i, kad ga obavljaju, obavljaju ga bez skrušenosti i staloženosti.

¹ El-Bekare, 45.

² Prenosi imam Ahmed, *Sahihu-l-Džamia*, 2.986

³ Prenose imam Ahmed i En-Nesai, *Sahihu-l-Džamia*, 3.124

Kod Allaha utočiste tražimo od srca kamenih kad se ime Njegovo spomene i srca koja gafletom (nemarom) hode. Ustrajan na Istini je hitar u činjenju ibadeta, daleko od harama, natječe se u pokornosti. Neustrajan se uvijek dvoumi, u ibadetu je lijen i sve čini s mukom i nevoljno, Allah nas sačuvao od toga.

Ova razlika je vidljiva, prikazana između onih kojima je naređeno da zakolju kravu, pa su počeli uzmicati i zapitkivati: “Kakva je to krava? Koje je boje? Krave su nam slične?”, za razliku od onih koji se odmah pokore i odazovu, kao sto je to učinio Ibrahim, a.s., kad mu je naređeno da za kurban zakolje svoga sina.

Uzvišeni kaže:

وَتَلَّهُ لِلْجَبِينِ ﴿١٢﴾

“I on ga na tlo položi.”¹

Parola ustrajnih je:

وَعَجِلْتُ إِلَيْكَ رَبِّ لِتَرْضَى ﴿٨٤﴾

“A požurio sam k’ Tebi, Gospodaru moj, da budeš zadovoljan.”²

Učenjaci vele: “Ko čini ibadet s ljubavlju i punim srcem bolji je od onoga koji to čini sa poteškoćom liječeći svoju dušu. Pored počasti prijateljovanja sa Poslanikom, djela ashaba, r.a., bolja su od drugih zato jer su dostigli potpunu ljubav i smirenost u ibadetu.”³

¹ Es-Safat, 103.

² Ta-ha, 84.

³ Pogledaj poglavlje br. 17, Kavaid Ibn Redeb

Istikamet uliva ljubav i požudu za ibadetom te pomaže njegovo obavljanje u najpotpunijem obliku i formi.

Ibn Kajjim veli: “Sve dok rob bude osjećao zadovoljstvo, sreću u ibadetu i bude impresioniran pokoravajući se Allahu, dž.š., Allah, dž.š., iz Svoje milosti poslat će mu meleka koji će ga još više podsticati na dobro. Sve dok onaj koji neprestano grijehe prikuplja, ostajući pod njihovim snažnim uticajem, Allah će mu poslati šejtana, koji će ga još više na grijehe navraćati.

Prvi je jak i ustrajan borac za Istinu Allaha, dž.š., postajući tako jedan od najprisnijih pomagača islama, dok je drugi ustrajan borac u promoviranju i realiziranju grijeha, postajući tako odani pomagač nepokornosti i stranputice.”¹

Allah se smilovao našim ispravnim prethodnicima; neko od njih je opisao slast imana, ljepotu ibadeta i privrženost Allahu riječima:

“Kad bi stanovnici dženneta bili u ovakvom stanju, zaista bi to bio lijep život.”²

Jedna moja bliska rodica, koja je, inače, bila poznata po obilnom ibadetu i učenju Kur’ana, rekla mi je kako nalazi veliku sreću, slast i neprocijenjivu ljepotu u ibadetu Allahu, dž.š., tako da bi na sedždi uobičavala reći: “Volim te, Gospodaru moj”.

Čineći Allahu dovu, da budemo od onih koji su u prisnoj vezi, s ljubavlju naklonjeni robovanju Allahu, dž.š.

¹ *El-Dževabul kafi*, str.91

² *El-Dževabul kafi*, str.123

Trideset četvrta vrijednost: Umjerenost u svim stvarima

Umjerenost je jedna od najdelikatnijih odlika ovog ummeta. U tom smislu, Uzvišeni kaže:

وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا

“Eto, tako smo vas učinili ummetom s mjerom.”¹

Među plodovima istikameta je i da on ima funkciju pomaganja u spoznaji obaveza i prava, ne ostavljajući prostora šejtanu za unošenje ekstremnosti, pretjeranosti te krutosti prakticiranja vjere ili zastranjivanju, manjkavosti, suhoparnosti u činjenju ibadeta. Mnogi su zapali u takvo stanje.

Uzvišeni Gospodar u suri El-Fatiha kaže:

أَهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

“Uputi nas na pravi put”.²

Kaže Allah, dž.š.:

وَأَنَّ هَٰذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ

فَتَفَرَّقَ بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ

¹ El-Bekare, 143.

² El-Fatiha, 6.

“I ovo je moj Pravi put, pa ga slijedite, nikako ne slijedite puteve kako bi zastranili sa Njegova puta”¹

Rekao je Poslanik, s.a.v.s.: “Čuvajte se pretjerivanja u vjeri. Pretjeranost je uništila one prije vas”.²

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “Ko ostupi od mog sunneta, ne pripada meni”³

Rekao je Šejh Salih el-Fevzan, Allah ga sačuvao: “Istikamet, ustrajnost, znači umjerenost između pretjerivanja i zastranjivanja te između olahkog i ekstremnog pridržavanja.

To je put ustrajnosti u Allahovoj vjeri. Mjera između ekstremizma, pretjeranosti, i olahkog, neozbiljnog, odnosa prema vrijednostima u vjere.

Ko svojom žestinom u prakticiranju vjere misli da tako slijedi Allaha i Njegovog Poslanika, otišao je u krajnost kao i onaj ko olahko prihvata obaveze i minimizira njihov značaj.

Ko skrene s pravca bilo ekstremizmom ili minimizmom (umanjuje značaj prakticiranja vjere), odstupa od Allahovog šerijata, koji ne dopusta krajnosti, nego određuje sve s mjerom.

Slobodno možemo reci da je istikamet središnja mjera između ekstremizma i minimizma u prakticiranju i poimanju islamskih vrijednosti.”⁴

¹ El-En'am, 153.

² Prenosi Ahmed en-Nesai ibn Hiban, *Sahihu-l-Džamia*, 2.680)

³ Buhari i Muslim

⁴ Pogledaj temu “Istikamet”, šejh Salih el-Fevzani 9, 8

Trideset peta vrijednost: Lijep životni završetak

Naposlijetku, nakon što smo spomenuli vrijednosti istikameta, završit ćemo s ovom, moleći Allaha da tako bude naše okončanje na dunjaluku.

Jedna od najvećih blagodati ustrajavanja je lijep životni kraj. Ko je bio u neprestanoj pokornosti Allahu, dž.š., danonoćno, čitav svoj životni vijek, jačajući svoje ubjeđenje i vjerovanje, Allah mu zasigurno neće izostaviti nagradu za one koji čine najljepša djela.

Ma koliko god smrtni čas bio iznenadan, istikamet osigurava svoga korisnika koji je u stalnoj vezi sa svojim Gospodarom da ga ne zadesi stanje gafleta (nemara i nepokosrnosti), osiguravajući ga da okonča svoj život dobrim djelima. Obavijestio nas je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, u hadisu:

“Ko okonča svoj život čineći dobra djela i na tome umre, ući će u džennet”.

Također je rekao: “Ko kaže: La ilahe illallah (Nema drugog Boga osim Allaha), iskreno radi Allaha i na tome preseli, ući će u džennet. A ko udijeli sadaku isključivo radi Allaha, ušao je u džennet.”¹

Rekao je Allahov Poslanik sallallahu alejhi ve sellem:

“Kad Allah, dž.š., želi dobro nekom robu, iskoristi ga”. Rekoše: “Kako ga iskoristi?” Usmjeri ga na činjenje dobrih djela, a potom ga u tome usmrti.”²

¹ Prenosi imam Ahmed, *Sahih et-Tergib ve Terhib*, 985

² Prenosi imam Ahmed Tirmizi ibn Hiban et-Taberani, *Sahihu-l-Dzamia*, 305/306

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: “U kakvom stanju čovjek umre, tako će biti proživljen.”¹

Koliko smo čuli priča o smrti dobrih Allahovih robova čije su posljednje riječi bile: La ilahe illallah ili ih je smrt zadesila u postu, učenju Kur’ana ili u namazu.

A koliko je priča onih koji su umrli u gafletu, nemaru, daleko od Ispravnog puta; njihove posljednje oporuke bile su: “Grijesi moji, droga moja, pokvareno društvo moje, prevare i slično”, poroci za koje ih ne raduje da budu s njima proživljeni. Allah nas sačuvao od takvih djela i okončanja i sačuvao nas od dunjalučkog poniženja i ahiretske kazne.

Allah je obećao ustrajnicima, koji čine što im je naređeno, nagradu veliku riječima:

وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا مَا يُوعَظُونَ بِهِ لَكَانَ خَيْرًا لَهُمْ وَأَشَدَّ ثَبَاتًا
وَإِذَا لَاتَيْنَهُمْ مِّنْ لَّدُنَّا أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٧﴾ وَلَهَدَيْنَهُمْ صِرَاطًا

مُسْتَقِيمًا ﴿٧٨﴾

“A kad bi oni onako kako im se savjetuje postupali, bilo bi im bolje i bili bi čvršći u vjeri, i tada bismo im mi, sigurno, veliku nagradu dali i na pravi put ih usmjerili.”²

Allah im je obećao četiri stvari:

1. Odabranost,
2. Postojanost na dunjaluku i ahiretu,

¹ Buhari i Muslim

² En-Nisa, 66.-68.

3. Veliku nagradu za njihov trud riječima (min ledunna - nagrada od Nas metaforično ukazuje na veličinu i obilnost te nagrade),

4. Učvršćenje na Pravome putu.

Allah je završio blagoslovljeni kontekst sa velikim obećanjem - ulaskom u džennet sa najboljim stvorenjima: poslanicima, iskrenim šehidima i dobrim robovima.

Uzvišeni kaže:

وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَالرَّسُولَ فَأُولَٰئِكَ مَعَ الَّذِينَ أَنْعَمَ اللَّهُ عَلَيْهِمْ
مِّنَ النَّبِيِّينَ وَالصَّدِّيقِينَ وَالشُّهَدَاءِ وَالصَّالِحِينَ ۖ وَحَسُنَ
أُولَٰئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾

“Oni koji su poslušni Allahu i Poslaniku, bit će u društvu vjerovjesnika i pravednika i šehida i dobrih ljudi, kojima je Allah darovao svoju milost. A kako će oni divni drugovi biti!”¹

Posljednje riječi iz ajeta ukazuju na neizmjernu blagodat koja će im biti ukazana i u kojoj će uživati.²

¹ En-Nisa, 69.

² U tumačenja ovog ajeta, pogledaj *Tefsir*, Ibn Sadijj *Safvetu-l-esar*

Prepreke vezane za ustrajnost na Istini

U osnovi čovjek stremi činjenju dobra i voli Uputu. Allah je stvorio ljude da Mu robuju i u njihove duše to ugradio od samog rođenja. On im je učinio privlačnim činjenje dobrih djela, a omrazio im grijеšenje i nepravilnosti. Čovjekova suština je Uputa, a ne zabluda. Ona mu je lakša od zablude. Allah je naredio čovjeku da ustraje na Istini i obećao pomoć i uspjeh.

Uzvišeni kaže:

وَلَكِنَّ اللَّهَ حَبَبٌ إِلَيْكُمُ الْإِيمَانَ وَزَيْنَهُ فِي قُلُوبِكُمْ وَكَرَهُ إِلَيْكُمُ
الْكُفْرَ وَالْفُسُوقَ وَالْعِصْيَانَ أُولَئِكَ هُمُ الرَّشِدُونَ ﴿٧﴾

“Ali, Allah je nekima od vas pravo vjerovanje omililo i u srcima vašim ga lijepim prikazao, a ne zahvalnost i raskalašenost i neposlušnost vam omrazio. Takvi su na Pravome putu”.¹

Uzvišeni kaže:

فَأَمَّا مَنْ أَعْطَى وَاتَّقَى ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِالْحُسْنَى ﴿٦﴾ فَسَنِيَرُهُ
لِلْيُسْرَى ﴿٧﴾

“Onome koji udjeljuje i ne griješi, i ono najljepše smatra istinitim, njemu ćemo džennet pripremiti”.²

¹ El-Hudžurat, 7.

² El-Lejl, 5.-7.

NAJBITNIJE PREPREKE VEZANE ZA USTRAJNOST NA ISTINI

Odugovlačenje i odgađanje pridržavanja Allahove vjere

Mnogi su shvatili vrijednosti ustrajavanja na Istini i prakticiranja vjere, priznajući kako je to sve lijepo, ali oni trenutno nisu još spremni za taj iskorak pod izgovorima da počinju od slijedeće sedmice ili mjeseca, godine... Slavljen neka je Allah, dž.š., čemu toliko odugovlačenje i odgađanje? Malo je onih koji su ispunili dato obećanje da će početi.

Nego, sada se prihvati ustrajnosti, dragi, i usmjeri svoj život prema Gospodaru prije negoli iščezne prilika. Svaka minuta je bitna, a da ne spominjemo dane i godine u prikupljanju što više dobrih djela za mizan na Sudnjemu danu. Ne provodi uzalud svoje dane. Ko ti, brate, garantuira da ćeš poslije imati priliku. Događaju se novine u tvom životu koje će te možda spriječiti.

U stvarnosti, odgađanje sa povratkom Allahu sadrži u sebi opasnost.

Jesu li isti onaj ko je počeo sa prakticiranjem vjere od svoje rane mladosti i onaj ko je to učinio krajem svoga života?

Prema riječima Allahova Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, pridržavanje u mladosti ima posebnu vrijednost: Sedam vrsta ljudi bit će u Allahovom hladu kad drugog hlada ne bude bilo, A oni su pravedan vladar, mladić koji odraste u pokornosti Allahu, dž.š., itd. ¹

¹ Buhari i Muslim

Loše društvo

Neki imaju želju da provedu vjeru u svom životu, ali ih njihovi prijatelji odvrćaju od toga ili se boje učiniti to radi njihovoga hatura. Kako ne bi rekli to i to ili nešto im učinili na zao. Ili, pak, sebi umisle da je nemoguć život bez toga.

Uzvišeni veli:

أَلَا خَلَاءُ يَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا الْمُتَّقِينَ ﴿٦٧﴾

“Tog dana jedni drugima će biti neprijatelji, osim bogobojaznih.”¹

Prijateljstvo koje se ne zasniva na interesima potpomaganja u Allahovoj vjeri te prijatelj koji se ne raduje uputi svog prijatelja - nije istinski prijatelj.

Zašto toliki strah od takvih prijatelja?

Zar on ne može uticati na njih da postanu kao i on?

Zar mu Allah ne može dati bolje prijatelje ?

Hoće, Allah to može.

Razmislimo o riječima Allaha dž.š.:

وَيَوْمَ يَعْصُ الْأَطْلَامُ عَلَى يَدَيْهِ يَقُولُ يَلَيِّنِي أَلَا تَأْخُذُ مَعَ
الرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٦٨﴾ يَوَيْلَ لِي لَيْتَنِي لَمْ أَتَّخِذْ فَلَانًا حَلِيلًا ﴿٦٩﴾

¹ Ez-Zuhruf, 67

لَقَدْ أَضَلَّنِي عَنِ الذِّكْرِ بَعْدَ إِذْ جَاءَنِي ۚ وَكَانَ الشَّيْطَانُ
لِلْإِنْسَانِ خَذُولًا ﴿٦٨﴾

“I na dan kad nevjernik prste svoje bude grizao govoreći: ‘Kamo sreće da sam se uz Poslanika Pravog puta držao, kamo sreće, teško meni, da toga i toga za prijatelja nisam uzeo, on me je od Kur’ana odvratio, nakon što mi je priopćen bio. A šejtan uvijek čovjeka ostavlja na cjedilu.”¹

Porodica i rodbina

Koliko je onih koji se zelev pridržavati vjere, ali ih u tome sprječava njihova porodica ili rodbina, muž ili žena?

Jesu li to iluzije, šta mislite? Zar nije u stanju onaj ko provede svoju vjeru kroz život uticati na svoju ženu i rodbinu? Zar žena ne može uticati na svoga muža? Otac na svoje sinove? Djeca na svoje roditelje? Pa da počnu sa pridržavanjem Allahove vjere? Odgovor je: Da.

Tako mi Allaha, koliko smo slušali sličnih priča i situacija o tome. Dužnost muslimana je da se strpi i uzme u obzir sva uznemiravanja koja dolaze od rodbine. Najljepši primjer imamo u Poslaniku, sallallahu alejhi ve sellem, i njegovim plemenitim ashabima.

¹ El-Furkan, 27.-29.

Utapanje-pretjerivanje u dopustenim stvarima

Neki ljudi se toliko upušte u dopušteno (mubah) da postaju ovisni od njih. Hoćete li povjerovati da postoje oni koje njihovo pretjerano spavanje odvraća od izvršavanja vjerskih dužnosti ili je to okupiranost sportskim aktivnostima ili zauzetost stalnim sastancima u komunikaciji s ljudima i dr.? Sve je to dopušteno, a često može dovesti do izostavljanja obaveza, neodgovornosti i nepovjerenja.

Islamski učenjaci, kao što je Ibn Kajjim, navode da se pretjeranost u dopuštenom smatra nivoom šejtanskog zavodjenja čovjeka pod izgovorom kako je to dopušteno.

Na taj način, uzima njegovo svo vrijeme i odvraća ga od onoga što je korisnije njemu za dunjaluk i ahiret.

Razuman musliman dužan je razumjeti sustinu života na ovome svijetu i shvatiti da su sva njegova uživanja i ljepote neporedive sa ahiretskim neizmjernim ljepotama, pripremljenim dobrim Allahovim robovima.

Strah od nepotpunog prakticiranja vjere

Među opasnostima u koje upadaju neki je i strah pod izgovorom nepotpunog primjenjivanja vjere s parolom: "Ili ću se potpuno pridržavati ili ništa!" To je neispravno poimanje. Ko je od nas u stanju u potpunosti provoditi vjeru ili ne grijешiti? Među nama nema bezgriješnih, svi smo grijешnici, a najbolji su oni koji se kaju. Šejtan na taj način prilazi ljudima. Ma koliko god bio manjkav, u

grijehu ili u stanju da nešto ne možeš ostvariti odmah, kreni i osloni se na Allaha, dž.š., tražeći Njegovu pomoć da ustraješ na tome.

I neka istikamet bude tvoja najveća okupacija u prevazilaženju manjkavosti. Ako budeš čekao dan kad ćeš biti bezgriješan, nikada ga nećeš dočekati!

Rekao je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem:

“Budite dosljedni, približavajte i obradujte.”¹

U drugom hadisu veli:

“Ustrajte na Istini, ali nikad nećete postići vrhunac”.

Položaj

Budi ustrajan u prakticiranju Allahove vjere, dosljedan, zbližavaj. Budi bogobojazan onoliko koliko si u stanju i ne odugovlači, makar te to dovelo dotle da moraš ostaviti ili promijeniti svoj posao.

Ko radi Allaha ostavi nešto, Allah će mu bolje nadomjestiti, kao što nas je o tome obavijestio Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem

Srah od gubljenja pozicije je šejtanovo zastrašivanje ljudi.

Poznajem osobu koja je bila distributer cigareta za jednu kompaniju, radio ono protiv čega se bori cijeli svijet danas. Primaio je plaću otprilike trinaest hiljada rijala mjesečno i imao je auto na usluzi tokom čitavog dana, pa kad je spoznao put Istine, rekao je sam sebi: “Ne

¹ Buhari i Muslim

vrijedi da nastavim ovaj posao, on mi nije dopušten”. Neki su ga grdili, odvrćajući ga da ne napusti posao, ali on se nije osvrtao i radi Allaha ga ostavio.

Šta se zbilo s njim? Allah mu je olakšao zaposlenje u jednoj od humanitarnih organizacija, gdje je radio na odjelu mjesečnog prikupljanja humanitarnih sredstava. U kratkom periodu uspio je sklopiti ugovore sa kompanijama i drugim ustanovama kojima je prije razvio cigarete da podrže projekat mjesečnim priložima. Uspio je godišnje ostvariti milion i po rijala za humanitarnu organizaciju. Pogledaj kako mu je Allah dao da postane pozivač i upućivač ljudi na dobro, imajući za to nagradu od Allaha, dž.š., a primao je mjesečno sedam hiljada rijala, nakon toga je bio imam u jednom mesdžidu i imao sam priliku klanjati za njim.

Nepoznavanje pravog značenja istikameta

Neki misle da istikamet iziskuje sjedenje u kući bez obaveza ili da je to teg koji otežava postizanje životnih potreba, ne poznajući pravu suštinu istikameta.

Istikamet ne sprječava bilo šta što je Allah učinio dopuštenim. Među nama su oni koji se pridržavaju islama i dosljedno žive, posjeduju kuće, auta, jedu i piju i oblače lijepu odjeću; hvala Allahu, Koji im je to omogućio.

Istikamet nije katanac na ugodan život, a vec smo, objašnjavajući vrijednosti istikameta, spomenuli da on pruža sreću i ljepotu života.

Strah od gubitka popularnosti i poznanstava

Neke ljude sprječava strah da ne bi izgubili na popularnosti među ljudima ako bi se pridržavali vjere.

Kažem im: Popularnost nije jedino na dunjaluku. Sama dunjalučka popularnost nema pravu vrijednost, nego popularnost koja je korisna za dunjaluk i ahiret, kako kaže Allah, dž.š., za Isaa, a.s.:

وَجِئْهَا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ ﴿٤٥﴾

“I dat ćemo da bude poznat na dunjaluku i ahiretu.”¹

Ako popularnost nije po bogbojznosti, činjenju dobrih dijela, onda je ona bezvrijedna kod Allaha, dž.š.

Ko radi Allaha ostavi nešto, Allah će mu to nadomjestiti boljim. To smo već ranije spomenuli kod vrijednosti koje pruža istikamet, kao što je naklonost ljudi i njihove simpatije te ostavljanje kod njih lijepog sjećanja. Takva pozicija među ljudima je od koristi na dunjaluku i ahiretu.

Strah od ponovnog napuštanja vjere

Strah od neiskrenosti u sprovođenju vjere sprječava mnoge. To je pesimizam i loše mišljenje o Allahu, dž.š.; slavljen neka je On.

¹ Ali Imran, 45.

Zašto insan nije optimist? Neki kažu: Uistinu bih želio, ali se bojim da ne pokleknem. Kažemo im: Ko iskreno prihvati Allaha, Allah će biti iskren prema njemu, osim onih čija su srca oboljela od dvoličnosti, sumnje i drugih bolesti. Allah neće iznevjeriti Svoje obećanje i neće izostaviti nagradu dobročinitelju.

Strah od neprimanja dove

Mnoge sprječava strah da im neće biti oprosteni grijesi, a Allah, dž.š., kaže:

إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ﴿٥٣﴾

“Allah će oprostiti sve grijehe.”¹

O čemu mi govorimo? Ne postoji nijedan grijeh, a da Ga ne može oprostiti, osim širka, što Allah ne prašta.

Uzvišeni kaže:

﴿ قُلْ يَاعِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَىٰ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ ﴾

رَحْمَةِ اللَّهِ ۚ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا ﴿٥٣﴾

“O robovi moji koji ste se o sebe ogriješili, ne gubite nadu u Allahovu milost, a Allah će sve grijehe oprostiti.”²

¹ Ez-Zumer, 53.

² Ez-Zumer, 53

Allah doziva Svoje robove koji su se o sebe ogriješili nazivajući ih svojim robovima. Ne doziva ih riječima: O vi nasilnici, ili: O vi griješnici, nego: Robovi moji, ma koliko vi radili, vi ste moji robovi, a Allah je vas Gospodar Koji prašta grijehe.

Uzvišeni kaže:

وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ
الَّتِي حَرَّمَ اللَّهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ^١ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا
يُضَعَفُ لَهُ الْعَذَابُ يَوْمَ الْقِيَمَةِ وَتَحُلَّدُ فِيهِ^٢ مُهَانًا ۖ إِلَّا
مَنْ تَابَ وَآمَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَالِحًا فَأُولَٰئِكَ يُبَدِّلُ اللَّهُ
سَيِّئَاتِهِمْ حَسَنَاتٍ^٣ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَحِيمًا ۖ

“Oni koji pored Allah drugog Boga ne prizivaju i koji bespravno ne ubijaju i koji zinaluk ne čine... Allah je Milostivi, Samilosni.”¹

Širk, zinaluk, ubistvo su majke grijeha. I pored toga, Allah će primiti tevbu pokajnika i loša djela zamijeniti dobrim. Ovo je podsticaj griješniku na pokajanje, a Allah im je obećao primanje tevbe ako bude iskrena u ime Njega.

¹ El-Furkan, 68-70

Završna riječ

Hvala Allahu, Čijom dobrotom se okončavaju sva dobra djela, s kojom je završena i ova knjiga, moleći Allaha, dž.š., da bude iskreno u ime Njega korist piscu i čitaocu; plemenit je Allah!

Iskoristit ću priliku da se zahvalim svima koji su sudjelovali u tome da ova knjiga ugleda svjetlost dana, onima koji su pomagali u pisanju, korigirali, prevodili, prijateljima, djeci i porodici. Allah ih nagradio svakim dobrom!

Na kraju, spomenute blagodati ustrajavanja na istini predstavljaju islam i uputu Muhammeda, sallallahu alejhi ve sellem, koje nije moguće sve pobrojati, ali smo spomenuli one najbitnije. Iz straha od odugovlačenja, zadovoljili smo se sa ovim. Molim Allaha, dž.š., da nas javno i tajno opskrbi ustrajnošću iz Svoje milosti i dobrote, da nas sačuva od puta onih koji će se kajati i da nas uputi i oprostí nama i našim roditeljima i svim muslimanima.

Neka je spas i mir našem poslaniku, Muhammedu, sallallahu alejhi ve sellem.

Sadržaj

UVOD.....	5
DEFINICIJA ISTIKAMETA.....	7
(USTRAJNOSTI)	7
VAŽNE NAPOMENE.....	14
VRIJEDNOSTI I ODLIKE	21
USTRAJNOSTI U ISLAMU	21
Prva vrijednost: <i>Za njih straha nema</i>	21
Druga vrijednost: <i>Stanovnici Dženneta</i>	23
Treća vrijednost: <i>Ustrajne očekuje radost u ovom, a i budućem životu</i>	26
Peta vrijednost: <i>Smirenost, sigurnost i uputa</i>	33
Šesta vrijednost: <i>Allahova ljubav</i>	38
Sedma vrijednost: <i>Allahova zaštita i blizina</i>	40
Osma vrijednost: <i>Olakšanje pri sticanju opskrbe i postizanje berićeta u imetku i životu</i>	44
Deveta: <i>Uvećavanje sevapa i opraštanje grijeha</i>	47
Deseta: <i>Allahovo bdijenje i čuvanje ustrajnog i njegovog potomstva</i>	49
Jedanesta: <i>Ostvarenje tevhida i iskrenosti prema Allahu</i>	51
Dvanaesta: <i>Čišćenje duše i lijep moral</i>	53
Trinaesta vrijednost: <i>Ostvarenje Allahove ljubavi i ljubavi Njegovog Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem</i>	58
Četrnaesta vrijednost: <i>Uzdizanje stepena, primanje dobrih djela i uslišavanje dove</i>	62
Petnaesta vrijednost: <i>Samoobračun</i>	64
Šesnaesta vrijednost: <i>Podučavanje vjeri i traženje znanja i njegovo ispravno razumijevanje</i>	66
Sedamnaesta vrijednost: <i>Slijedenje Kur'ana</i>	69
Osmanesta vrijednost: <i>Dova Poslanika, meleka i klanjača</i>	70
Devetnaesta vrijednost: <i>Počast od Allaha, dželle šanuhu</i>	72

Dvadeseta vrijednost: <i>Obilnost pokoravanja</i>	76
Dvadeset prva vrijednost: <i>Velika dosljednost</i>	77
Dvadeset druga vrijednost: <i>Brižnost pozivanja u vjeru</i>	79
Dvadeset treća vrijednost: <i>Nijemi poziv i divan uzor</i>	82
Dvadeset četvrta vrijednost: <i>Upoznavanje dobrih Allahovih robova</i>	83
Dvadeset peta vrijednost: <i>Prihvatanje na zemlji</i>	85
Dvadeset šesta vrijednost: <i>Dominacija i respekt</i>	90
Dvadeset sedma vrijednost: <i>Prevenција od psihičkih bolesti i konfuzija</i>	92
Dvadeset osma vrijednost: <i>Lijep izgled i blistavost lica</i>	94
Dvadeset deveta vrijednost: <i>Spoj između dunjalučkog izobilja i skromnosti</i>	95
Trideseta vrijednost: <i>Spoj između oslanjanja na Allaha i uzročno-poslijedičnih veza</i>	97
Trideset prva vrijednost: <i>Ostvarenje ljubavi i mržnje radi Allaha</i>	99
Trideset druga vrijednost: <i>Najbolja stvorenja</i>	102
Trideset treća vrijednost: <i>Ljubav prema ibadetu i uživanje u njemu</i>	104
Trideset četvrta vrijednost: <i>Umjerenost u svim stvarima</i>	108
Trideset peta vrijednost: <i>Lijep životni završetak</i>	110
PREPREKE VEZANE ZA USTRAJNOST NA ISTINI	113
NAJBITNIJE PREPREKE VEZANE ZA USTRAJNOST NA ISTINI	114
Odugovlačenje i odgađanje pridržavanja Allahove vjere	114
Loše društvo	115
Porodica i rodbina	116
Utanje-pretjerivanje u dopustenim stvarima	117
Strah od nepotpunog prakticiranja vjere	117
Položaj	118
Nepoznavanje pravog značenja istikameta	119
Strah od gubitka popularnosti i poznanstava	120
Strah od ponovnog napuštanja vjere	120
Strah od neprimanja dove	121
ZAVRŠNA RIJEČ	123
SADRŽAJ	124